

Eredeti Jatekszin Kiadja a magyar tudos tarsasag. (Original-Schaubühne.) hung. 2. Tirus szomorujatek 5 felv. (Tirus.) hung.

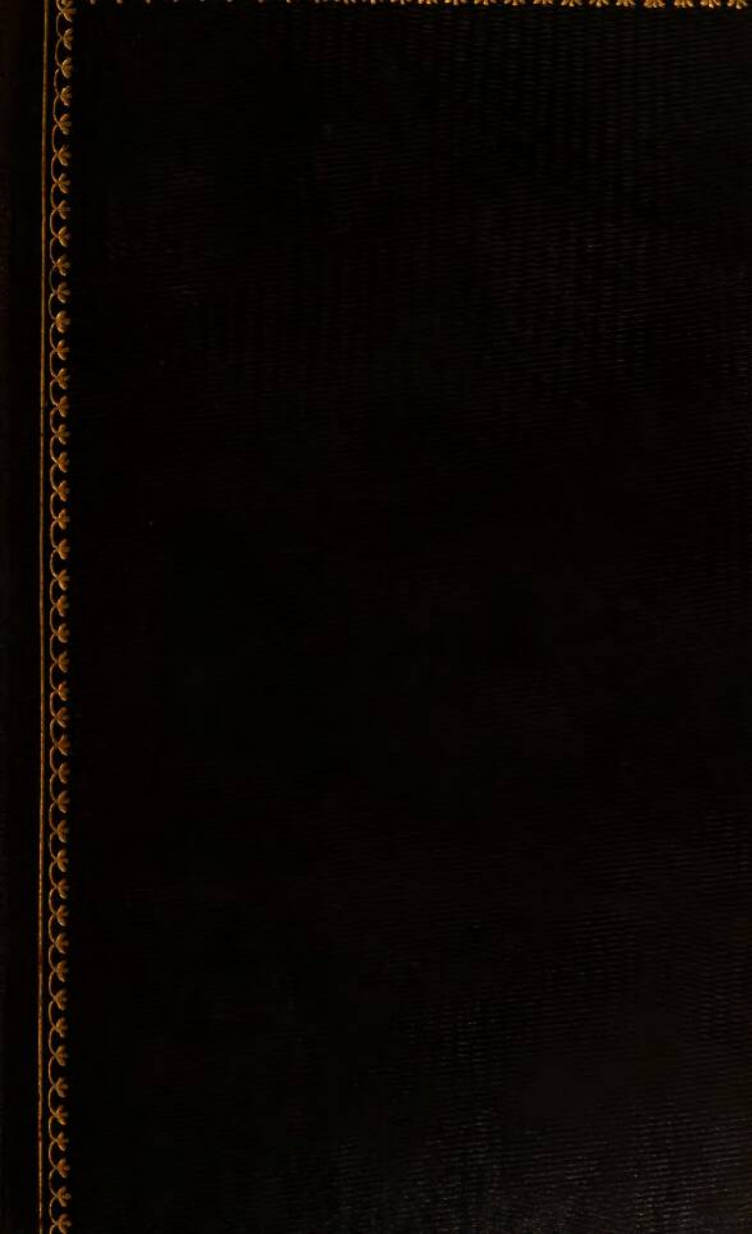
Egyet. ny.
Buda 1834

Signatur: 55706-A.2
Barcode: +Z16748710X
Zitierlink: <http://data.onb.ac.at/ABO/%2BZ16748710X>
Umfang: Bild 1 - 166

Nutzungsbedingungen

Bitte beachten Sie folgende Nutzungsbedingungen: Die Dateien werden Ihnen nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke zur Verfügung gestellt. Nehmen Sie keine automatisierten Abfragen vor. Nennen Sie die Österreichische Nationalbibliothek in Provenienzanangaben. Bei der Weiterverwendung sind Sie selbst für die Einhaltung von Rechten Dritter, z.B. Urheberrechten, verantwortlich.

Hinweis: Das Dokument enthält hinterlegte Textdaten, die eine Suche in der Datei ermöglichen. Diese Textdaten wurden mit einem automatisierten OCR-Verfahren ermittelt und weisen Fehler auf.

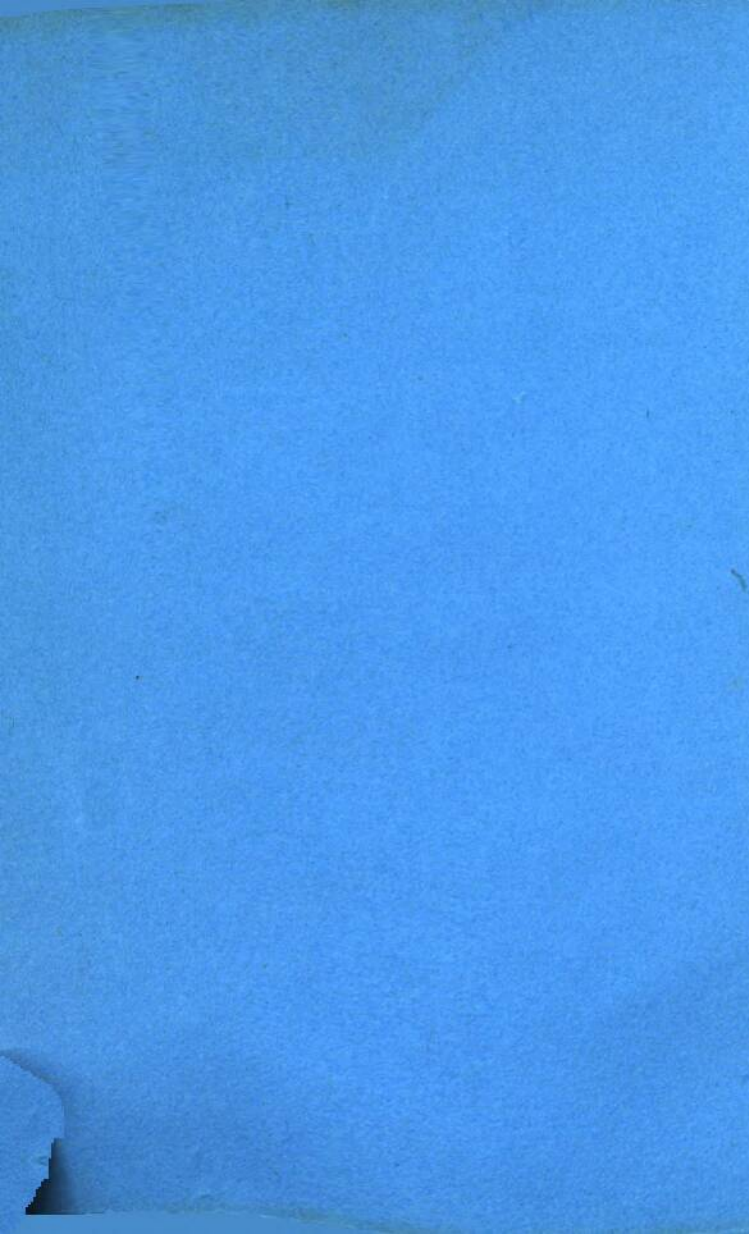
S.KÖN. HOF BIBLIOTHEK

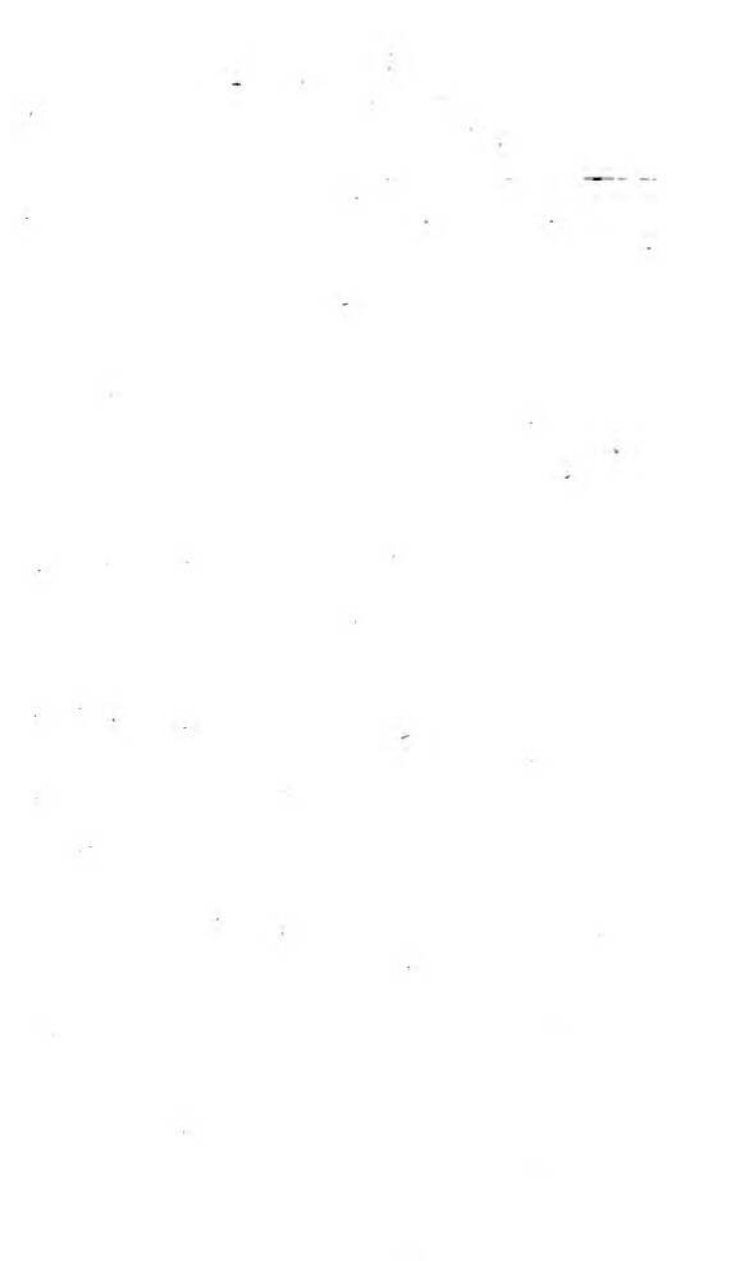
55.706-A

alt-

55706-A.

EREDETI JÁTEKSZÍN.

KIADJA

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG.

MÁSODIK KÖTET.

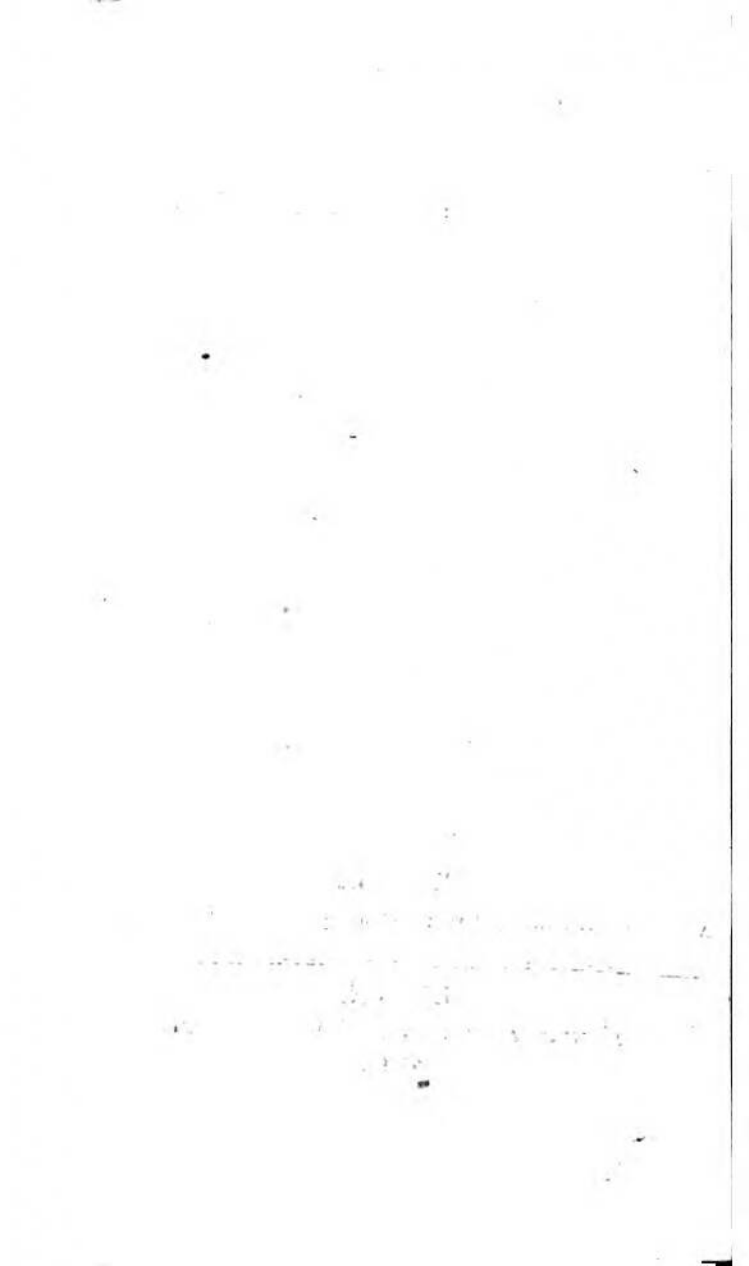
TIRUS.

A' magyar tudós társaságtól 1833b. második pályadíjt nyert szomorújáték.

BUDÁN.

A' MAGYAR KIR. EGYETEM' BETŰIVEL.

1834.

T I R U S.

SZOMORÚJÁTÉK ÖT FELVONÁSBAN.

SZERZŐJE

HORVÁTH CZYRILL,

**A' KEGYES SZERZET' TAGJA, BÖLCSELKEDÉS' DOCTORA,
'S ENNEK A' SZEGEDI LYCEUMBAN TANÍTÓJA.**

BUDÁN.

A' MAGYAR KIRÁLYI EGYETEM' BETŰIVEL.

1834.

SZEMÉLYEK.

P I G M Á L I O N , Tirus' királya.

F Á D A E L , }
L E O N , } fiai.

H Á Z A E L , tanácsnok.

N Á R B Á L , hadvezér.

K N E M O N , követ.

J O Á R D , udvarnok.

Z Á D O R , Házael' párthíve.

L A M Í R , királyné' párthíve.

M A L K O N ,
F E D O R , }
T I N D A R , }
L I K Á S Z , } görög kalmárok.

O R E S Z T , Malkon' fja.

A S T A R B E , királyné.

L I N O N , komornája.

S Z I D Ó N A , Házael' rekona.

Z E M Ő , barátnéja.

Gyilkos , szolgák , polgárok , bajnokok.

ELSŐ FELVONÁS.

KIRÁLYI LAK TIRUSBAN.

ELSŐ JELENÉS.

HÁZAE L. NÁRBÁL.

NÁRBÁL.

Csak azt ne, csak fegyvert ne Házael;
Jobb tűrni, mint hont döntve zajlani.

HÁZAE L.

Jobb tűrni? O igen, ha csillapít,
Ha még kecsegtet szívadó remény;
De, hol bitorlás űz, mint itt, dagályt,
Ott semmi más nem, csak vas hoz segélyt.

NÁRBÁL.

Elég csapáson ment már át Tirus.

HÁZAE L.

Elég csapáson? Áldom kebledet,
Hogy szánva nézi a' hon' átkait.
De megbocsáss, ha ennyi csel között
Hitelt nem adhatok tüstént neki.

Tettben barátom, tettben nyujtsd jelét,
Hogy szent az érzet, mely benned buzog.

Te új csapástól félsz? Tekints körül,
'S vizsgálj: mi kormány zajlong a' hazán,
Vizsgálj: mi czélok, 's eszközök szövök
Zsarló dagályát. Mint gyors áradat,
Ha csendes éjt szeg, úgy ront, úgy dühöng,
És gátja nincs, nincs védfal ellene.

A' hon' baráti némán sínlenek;
Mert tespedésben látnak sok vitézt,
Kikhez hiába küld fohászt Tirus.

Te is, ki egykor érte lángolál,
Csak imént csatákban a' köz jó helyett,
Zsarlási kénynek pártolád ügyét.

Ha már barátom, o, ha már te is,
Nem akarva bár, de vesztén dolgozol,
Kihez sohajtson a' szegény Tirus?

N Á R B Á L.

Mindennek ál színt kölesönöz gyanúd.

H Á Z A E L.

Ál színt-e Nárbál?

N Á R B Á L.

'S ott is vészt kohol,
Hol a' hazára legszebb üdv fakad.

H Á Z A E L.

Te messze sorsnak csüggsz kívánatin,
Én a' jelennek átkozom nyügét.

Csak egy csapást még — 's mindenünk oda ,
Olly átkos a' vész , melly itt terjedez.
'S mi véd , hogy el ne fojtson , ellene ?

N Á R B Á L.

Tűrésre int a' lankadt állapot.

H Á Z A E L.

Tűrés , csak egyre tűrés. — O Tirus !

N Á R B Á L.

Ez több csapásra nem szolgál okul.

H Á Z A E L.

Csak tűrni , gyáván tűrni. — Gyilkol-e
Másért az inség ? fűz-e más nyügöt ?

N Á R B Á L.

'S ha oldva lesz , tűrésednek köszönd.

H Á Z A E L.

Csak edzd , csak unszold a' tűrés' fagyát ,
Lesz még , de későn , lesz még olly idő ,
Melly tört hegyezett e' szókért beléd.

N Á R B Á L.

Távolt ne költsünk ; — itt már a' segély.

H Á Z A E L.

Segély ? ki várhat , és kitől segélyt ?
Tán a' királytól ? tőle ? kit sem a'
Zsar-szülte inség , sem harcz , sem panasz
Szánásra nem , csak dühre ingerel.
'S ha fogna szívéen , a' gyanún epedten ,
'S hitelt mutatna a' népség iránt :

Vélnéd-e azt? hogy a' hon' ostora,
 És a' királyszerék' csúfja, a' boszús
 Astarbe nem dül, — 's az, ki pártfelén
 Csellel kelepcezt, a' kevély Joárd?

N Á R B Á L.

Csak az nem ismer bennök árulót,
 Kit önhaszon, nem a' hon' üdve gyujt.

H Á Z A E L.

'S még is gyalázod a' váltsági czélt?

N Á R B Á L.

Egyéb okoktól várok én sikert.

H Á Z A E L.

Egyéb okoktól?... Nem gondolhatom....

Tán, melly szövődik, a' frígy biztosít?

A' frígy-e? Csendre szállhat általa

A' harczy vész, Egyiptomot, 's Tirust

Tartósb bizáshoz édesítheti,

Megnépesülván a' most pusztá rév,

Divatra kaphat a' kereskedés.

De mit nyer a' másért haló Tirus?

Rekkentve lesz csak, irtva nem baja.

N Á R B Á L.

Rekkentve csak?... Végképen irtva lesz.

H Á Z A E L.

Végkép?

N Á R B Á L.

Ha még is kívánt czélra jut

A' várt menyekzés , mellyért a' haza ,
Mellyért kiváltkép fáradoz Knemon ,
Kivel királyunk épen most szövetkezik.
De , mint gyanítom , csalva lesz hitünk ,
És csalva a' bájködbe vont remény ;
Mert , míg hazáján inkább nem hevül ,
Mint csalt Szidónán a' vak Fádael :
Nilus' királya , a' józan szívű ,
Birhatni őt nem fogja , mint vejét.

H Á Z A E L.

Ne többet erről most.... Mit? véled-e ,
Hogy nyer , ha mind ez célhoz jut , Tirus?

N Á R B Á L.

Insége irtva , réve tárva lesz.

H Á Z A E L.

Insége Nárbál?... Hát az ősi jus ,
Mellyet naponként újabb vész igáz ?
— Ha alapja rozzan , megdül a' haza ,
'S még is tunyítson csalfa türelem ?

N Á R B Á L.

Szent czélzat a' hont boldogítani.
De , hol sok a' gát , mint itt , fontolás ,
Ne csélcsap inger mérjen ott hatást ;
Mert a' nyomottnál átkosb sorsba vesz.

H Á Z A E L.

Nincs , nincs barátom , e' tanács helyén.

Ha volna más mód, volna más segéd,
Fegyvert nem adna szándékom' heve.

N Á R B Á L.

A' béke jobb reménnyel gyámolít.

H Á Z A E L.

Igen törékeny oszlop a' remény.

N Á R B Á L.

Kétségbe rogni mégsem engedend.

H Á Z A E L.

Csekély vigasztás a' honügy felett.
'S ki tudja: mit rejt a' holnap' köde?
Ki tudja? milly szörny borzad ellenünk,
Hogy tönkre tévén, a' mi biztosít,
Kárt kárra döntve üzzön kénydagályt,
Titkon veszélyez, 's szánást fojtva dúl
A' nagyra vágyás' csellel bő dühe,
'S ha gátra lel: ront; érje bár mi vég.
— Attól, csak attól tart az én ügyem,
Hogy megszök, és reményt fojt a' csapás.
Ez is barátom, e' szív is sovárg
Titkolt bajában egy remény után,
'S az egész hazának vágyától nyomtatván,
Üdvöt nyitandó tárgy körül eped.
De, jaj, gonoszság, 's gyilkos kárhozat
Feszíti már zord villámit felé,
'S csak gyorsaság, 's baráti megbizás
Vonhatja róla a' halálveszélyt.

— Azért, ha szíveden fekszik hazád,
 Ha hevít az emberség, ha lelkesít
 A' szent szabadság; — O Nárball! ha még
 Egy szikra teng vitézi lelkedon:
 Merj; csak merészség nyujthat védkezet,
 Ne várd: hogy a' titokban gyilkoló
 Astarbe, 's pártja czéljánál legyen,
 Ne várd barátom.... Rettegde e' nadályt,
 Kitől halálra sodrotnak Leont —

N Á R B Á L.

Leont? Leont-e?

H Á Z A E L.

Úgy van, úgy vagyon.

De ne szólj.... Titokban sínlik még ez itt.

N Á R B Á L.

Titokban?... és itt... itt?... Való tehát?

A' mit haláláról suttog Tirus,
 A' mit remegve vesznek a' fülek,
 Rebegve adnak a' szavak tovább.

H Á Z A E L.

Végezve már, azt véled, háborúd?

Nincs még barátom, nincs. — A' kül veszély
 Az itt bitorlónak csak árnya volt.

N Á R B Á L.

Szövevényes a' vész, melly hazám' ügyét
 Látszik zavarni minden tárgy körül:
 Azért redőin át sem hathaték,

Mióta fojtván a' pártok miatt
Zajdult Nilusnál űzött háborút.
Itt, több csapástól bántva hányatom
Boszús feleknek ostromlási közt.
Oszlasd szivemről a' kétség' ködét,
'S ha tettere kívánsz, nyiltan értesíts.
Való-e? vagy csak monda, hogy Leont —
Mert hogy ha úgy van, o, akkor barátom,
Akkor reményünk, a' sovár remény —

H Á Z A E L.

'S ha nem? ... De úgy van, 's véle a' remény—

N Á R B Á L.

Hah! e' zavargás —

H Á Z A E L.

Még nem szül reményt,
Hacsak csapása szívig nem hatott.
O bár ledúlná, a' mi kebledet
Olly kőkeménnyé tudta edzeni.
Csak rajta, rajta! — Itt az alkalom,
Melly szent törekvést gyujt a' honfiban.
Remény? lefojtva volna a' remény?
Gyom fonta bár, rügy fogja még körül,
Csak gyámolítsd, gyümölcszel gazdagít.
— Legyen, hogy örvény' torkában Leont
Haltként sodorják a' kaján habok:
Él még, kit a' sors gyámnak rendele,
Él még reményünk — a' jó Fádael.

N Á R B Á L.

A' jó , de csélcsap.... O csábúlt Tirus !
Egy szívrab által —

H Á Z A E L.

Tér meg őskorunk.

N Á R B Á L.

Ő? kit határba sem jus nem szorít ,
Mellyen tiporva gát nélkül csapong ;
Sem a' becsület , mellynek gáncsot ejt ,
Mihelyt ragadják tündér álmai.
Ki míg csatákban vérzém a' honért ,
Tisztet felejtő bűnek maszlagával
Meré Szidónát , szívem' kedvesét ,
Csapodár szerelméhez csábítani.
Ő lenne gyámunk?... O vakoskodás!

H Á Z A E L.

Langyúl , ha főbb czél hűti , lángzatunk ,
Melly ifju vágyainkat kapdosá ,
'S az , a' mi benne lágy , áldást hozó
Tökélyre fejlik , csak helyes tanács ,
Helyes birálat mérje útjait.

N Á R B Á L.

Titkos szavakba rejted czéledat ,
De , bár homályban , még is szívre hat
Fontolt szövése.... Itt van önmaga ,
Kit gyámolának választott Tirus.

M Á S O D I K J E L E N É S.

ELŐBBIEK. FÁDAEL.

FÁDAEL.

Mint áll barátim itt benn a' világ?
 Ott künn dagályoz, mint zajgási közt
 A' nagy vihartól sujtott rengeteg.

HÁZAEI.

Kár, hogy valódi, a' mit szólsz, uram.

FÁDAEL.

Jajt zúg az élet' sok czélú zaja,
 Mint gyilkos örvény, úgy forr, úgy sodor
 Az éhes inség.... Sok, felette sok.
 Remény ragadja, félelem löki
 A' csalt közembert. Nincs, segéde nincs.
 Egyik megunván a' föld' átkait,
 Áldozva kér egektől gyámkezet;
 Másik, lerontván szívét a' keserv,
 Éjféli rémként zúg a' nép közé,
 És házkörét, csak rablott házkörét
 Jajgatva szívet mar, tüzel, ragad.
 O ég! malasztold a' szegény Tirust.

NÁRBÁI.

Szegényt királyfi, a' szegény Tirust?

H Á Z A E L.

Nem, nem szegény az, míg nyomott ügye
Illy áldva szánó lelket érdekel.

F Á D A E L.

Útálom a' gazszívű dölyf' fiját,
Ki földre sujtván mindent, a' mi szent,
Csak önjaván, nem a' közén eped.

H Á Z A E L.

O ritka szív! —

F Á D A E L.

Mi sok nem volna így,
Ha irtanók az önség' fajzatit.
Mit ér az élet, a' hamar futó,
Ha csak keservnek ontja könnyeit?
Nem szebb-e egymás' karján lejtetni
Az ég' kegyétől tűzött czél felé?
'S ha szent irányunk' útját terhelik,
Vállvetve zúzni a' köz gátokat?
Irtsuk barátim, irtsuk frígyesen
Mind, a' mi üdvünk' folytát késteti,
'S ha más nem illet, ön szívünk' felét
Áldozva tárjunk boldogabb időt.

N Á R B Á L.

Épen tanácsban ülnek: a' király,
'S kit Termutis megbízott, a' követ.
Irányuk a' boldogság. — Termutis

Akármi czikkelyt önkényt elfogad,
Csak népe nyerjen díszlést általa.

F Á D A E L.

Csudáлом e' zajlékony nemzetet,
Hogy félre értvén szép lelkű királyát,
Pártok' dühétől várja díszletét.

N Á R B Á L.

Vastag csalódás nyujtott rá okot.
Nilus' vidéke termékeny vidék,
Azért tolódik hozzá sok görög,
'S más nép' hajója számos vész alatt;
De, mióta köztünk, és Nilus között
Rablási kény váltá a' frígy' helyét:
Csökkent az éltető kereskedés.
A' nép nem értvén, hogy tőlünk folya
Minden rövidség, pártütésre kelt,
És önkirálya' székét ingatá.
De fojtva már a' zaj. Segédhadunk
Magának új fényt, csendet víva ki
Nilus' fejének, a' ki frígyre lép,
Csak itt ne rontsák gátok céljait.

F Á D A E L.

Ha rajtam áll, mint vélem, díszlete
A' frígykötésnek, gáttól ment leszén.

N Á R B Á L.

A' hon' barátja szívből áldozik.

De még titokban van, ha illy tevést
Kiván-e a' frígy.

F Á D A E L.

A' nép sürgeti:
Hogy fényre jőjön, a' mi még titok.

N Á R B Á L.

Azért parancsolt a' király ide.
'S reménylem: a' nép' vágya teljesül.

F Á D A E L.

A' még ma tartandó nagy áldozat
Frígyünknek, úgy tartom, kívánt jele.

H Á Z A E L.

Az áldozat?... Királynénk rendelé;
Hogy a' fogódott érzelmű Tirus
Hálás könyeknek ömledési közt
Látná: javáért mint szorgoskodik.
Pedig sokat rejt még a' sors' köde.

N Á R B Á L.

Tüstént kifejlik.

H A R M A D I K J E L E N É S.

ELŐBBIEK. KIRÁLY. KNEMON. JOÁRD.

KIRÁLY.

A' harczy zajjal megszűnt a' viszály,
Melly népeinket háborogtatá.

De hagyjuk ezt.... Szent béke váltsa fel
Az annyi bajt, siralmat szült vitát.
'S örök derűben fényljék csillaga.

H Á Z A E L.

O drága csillag! o várt feltűnés!

N Á R B Á L.

Áldás kegyednek harczható király,
Hogy csendre szállva olly pályát nyitál,
Mellyen vonaglás többé nem fogyaszt.

J O Á R D.

Fogyaszt?... Vonaglás többé nem fogyaszt?
Nem, bár sok a' baj, eddig nem jutánk.

N Á R B Á L.

Nem üdül, ha zápor dulta, a' vetés,
Hacsak verőfény enyhén nem fedi.

J O Á R D.

Próbálja bár ki a' nagy enyhadást,
Meglátja itt mi szép hasznát veszi.

H Á Z A E L.

Sokféle bajt dugába dönt az ész.

K I R Á L Y.

Ört állva nemde?... Bölcsen Házael,
E' mód szövődve szorgalom közé
Biztat, hogy a' frígy, mellyért Ternutis
Nilus' királya olly hön esdegél,
Bár engedelkeny, kívánt célra jut.

— Igaz, veszélyez a' nép' pártduhe,
Ha kincs, ha védszer menti fék alól;
Még is tekintvén a' harcok miatt
Több részre osztott kincstár' hézagit:
Terhtől feloldom a' számos panaszt,
Meg annyi bajt nemző révzárokat.
'S hogy biztosúljon a' kincsszomj' tüze,
Baráti kegyre lágyúlt réveit
Egyiptom édes vággyal nyitja fel,
'S kész, bár mi ellen óni népemet.

KNEMON.

Szent tisztnek ismerend az én uram
Mindent, ha czélod díszlik általa.
'S kevély tebenned védurat nagyollni,
Kinek kegyéért verseng a' világ.

Nagy lelkü felség! e' szent vonzalom,
Mellyel királyom hozzád buzgadoz,
A' már szabottnál még szebb frígyre vágy,
Olly frígyre, melly varázs színt öntsön el
Minden hevületen, 's mellyet szövénk,
Örök dívatban tartsa, a' hitelt.

KIRÁLY.

Árt frígykötésben minden csorbaság;
Azért, ha czélod jó, nem gátolom.

KNEMON.

Áldás királyom, e' dicső kegyért,
Mellyből hazámra, mint homály után

A' nap' köréből, olly fény áradoz.

'S bár századokra hatna díszlete.

— Azon menyekzés ez, jó védurunk,
Melly szánva volt, de a' vizsály miatt,
Bár mint sohajtók, teljesítve nincs.

KIRÁLY.

Szavunkat adtuk... Mit szól Fádael?

FÁDAEL.

Előttem a' hon' üdve szent dolog.

KIRÁLY.

Házaelhez, kivel egy bejött szolga szót vált.

Mi baj?

HÁZAE L.

Panasszal két kalmár eseng.

KIRÁLY.

Panasz megint, mindenkor csak panasz.
Daczolni látszik a' világ velem.

JOÁRD.

Kegyes parancsod nagy lelkű királyom,
Kiszabta már az óhajtott időt,
Melly isteninknek érted győzhetetlenért
Mély hódolattal nyujtson áldozást,
Méltóbb sovárgást ennél nem tudok.
Azért ne késtesd hálás tetteit.
A' panaszra lesz még más idő is.

FÁDAEL.

Nem atyám, keservök ezzel csak nagyúl,

Tágíts kegyedben sinlő sorsokon.

Rajtok segíni legszebb áldozat.

H Á Z A E L.

'S e' nap, annyi kegynek drága napja,

Ez lehetne zordon két szegényhez!

Kik, ki tudja, milly hatékony ügyben,

Tán veszélyes súly alatt epednek.

K I R Á L Y.

Jőjenek. Szolga el.

Joárdom, a' te tisztet:

Áldozatnál rendet, 's fényt szerezni.

J O Á R D.

Szent előttem mindenik parancsod,

titkon mentében

Várjatok csak — torkotokra forr ez.

N E G Y E D I K J E L E N É S.

K I R Á L Y. F Á D A E L. H Á Z A E L. N Á R B Á L.

K N E M O N. M A L K O N. F E D O R.

M A L K O N.

Üdv tenéked védurunk az égtől.

K I R Á L Y.

Mi baj, mi történet hozott ide?

M A L K O N.

Panasz, szivható panasz királyom!

És ha nem te, ah, ki fogja védni
Jövevénynek dúlt ügyét hazádban?
Te, kit áldva említ minden ország,
Mert igazság üdvözít szavadban,
És ha tiszta rendszegő hibától,
A' szegény is boldogul kegyedtől.

KIRÁLY.

Szavad mutatja, hogy jó cél epezt.

MALKON.

O, ha csak mi sínlenők csapásit
A' hazádra tóduló veszélynek,
'S nem fakadna több gonosz belőle:
Némasággal űzne gyászt keservünk.
O, de látjuk: mint feszíti mérget
A' bitanglás ellened királyom:
Látjuk; pártnak mint lohad cselétől
Nemzetedre fényt hozó hatalmad.

KIRÁLY.

Miféle párt megént?

MALKON.

Fékszagató,

Inséget ontó párt uram. —

Hogy is ragyogjon olly nép, olly haza?
Melly hitetve távol föld' öléből
Révhelyéhez édesít sok embert,
Kik, ha benne bizton álmolyognak,
Díj helyett nyomorra ollyra jutnak,

Melly talán tilalmas czél' okáért
Titkon ápolt orvosok által támadt.

KIRÁLY.

Mit, titkon ápolt?

MALKON.

O ne véld:

Mintha téged érdekelne vádom.
Nem, bizonynal nem dicső királyom:
Tudva van: hogy embertársad' üdvét
Felsegélni legbecsesb irányod.
Ez hívott ki a' görög hazából
Szirteken túl, túl ezer csapáson,
Jobb szerencsét lelni partjaidhoz.
O, de hol van, a' ki sejtse, mérget
Hol vegyít a' csalfa sors, hol a' csel?

KIRÁLY.

A' változékony sors közös mirígy.

MALKON.

Szent igaz, de mégis átkozottabb,
Hogyha cselnek károsít szövénye,
'S ott mirígyez, hol reményt fakasztta
A' bizásnak édes érzeménye.

KIRÁLY.

Hogyhogy?

FÁDAEL.

Valóban sajnos változás.

MALKON.

Sajnosabb az, sajnósabb valóban,
 Hogy Tirusnál érhet ilyen inség,
 Honnan áldva tért egyébkor vissza —

KIRÁLY.

Egyébkor!...és most, és most szolgavér?

MALKON.

Megbocsáss, ha szertelen bajától
 Összezúzva csapkod szívem' árja.

KIRÁLY.

Hol, 's milly baj ére?

MALKON.

Partjaid körül,

Hajdan nyugalmas partjaid körül,
 Hol kiszenvedt vész után könyek közt
 Áldozának társaink az égnek.

Itt királyom, itt lepett az inség,
 Mert, midőn nem is gyanítá senki,
 Mint éh toroktól űzött sasfiak,
 Körökre csap dühödve egy sereg,
 Egy rendszegő, 's tán bérelt orsereg,
 Kutat, remegtet, faggat; és rabol,
 Nem elég rabolni — életet fogyat.

FÁDAEL.

Szörnyű gonoszság!

H Á Z A E L.

Sőt veszélyes is ;
Ha szoros fenyíték útját nem szegi.

K I R Á L Y.

O rút irányra szaggató vadak !
O terhes átokkal tölt állapot !
Mi más hajónál a' királyi szék ?
Egy olly hajónál, mellyet kény szerint
Csapkodva hánynak a' mordult szelek ,
'S vesztén kaczagva dúlják romjait.
Térül-e nap, melly űzné gondködét,
Ezen izre rombolt szívnek gondködét ?
'S mégis daczolva gúnykaczaj között
Tör, ront, remegtet, fojt a' pártcsata.
A' pór szugában békén álmodik ,
Kedvelt italtól tartva nem remeg. —
'S velem, kit annyi nemzetség ural ,
Velem daczoljon csordanép tovább ?
Lefojtva léssz — lefojtva, bár ezer ,
Meg ezer halálon túl..... Vagy ellohad
Dagálya, vagy dugába dúl Tirus —
Astarbe, o, csakhogy te érkezel.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

E L Ő B B I E K. A S T A R B E.

A S T A R B E.

Dicső királyom!

K I R Á L Y.

O szívem' fele!

Be zord, be számos vészekben borong,
Mellyet derítgetsz, létemnek szaka.
Bajt szülve, kárt forralva zúg megént
A' féktörő, a' vad Tirus felém,

A S T A R B E.

Az életösvényt tüskék környezik,
Mint a' mosolygó rózsák' kelyheít,
'S ha kéjre gyújt is olykor, tiszta az,
Mint minden e' világon, nem lehet.
Boldog, kit szíve jókor megtanít
Békén fogadni e' vegyületet.

K I R Á L Y.

Milly hősi lélek! milly szív! — O, de mért,
Mért a' borongás e' szép homlokon?

A S T A R B E.

Örökre helyt, örökre helyt fog ott.

K I R Á L Y.

Örökre! — tiltom én, tiltom neki.
De szólj —

A S T A R B E.

Fedezném, o, de nem lehet,
Nem, fedni többé, fedni nem lehet
Azt, a' mi fáj, ha szívre hat, nagyon.

K I R Á L Y.

Bizvást barátném, bizvást ömledezz.

A S T A R B E.

O kegy!...De fáj, felette fáj nekem
Bolygatni csendre szállott szívedet
Ollyal, mi rólam is gyanút kohol.
Mert ah, ha úgy van, bűnös én vagyok,
Józan tanácslat hogyha bűnösít.

K I R Á L Y.

Kitárva nékem e' szív' rejteke.

A S T A R B E.

O a' kajánság' töre mélyre hat,
Ha csel, ha fortély párosúl vele.
De hagyjuk ezt....A' büntől tiszta szív
Megáll: dörögje bár vészár körül.

K I R Á L Y.

Megfoghatatlan.

A S T A R B E.

Bár örök homály,
Örök setéség tudná rejteni.
De fényre kell a' tettnek tűnnie;
Az fáj, hogy épen most....Királyi hős!

Csapás, felette nagy csapás fenyít —
A' hír Leont —

KIRÁLY.

Nagy istenek!

Tán elmerültnék — tán a' pártütők —

A STARBE.

Rabság' nyügénél szebb a' hőshalál.

KIRÁLY.

Rabság' nyügénél?

A STARBE.

Úgy van, o király!

Kit hősi dics gyujt, lánczon nem remeg.

És egy királyfi, egy ilyen királyfi

Lehetne hősneméhez hűtelen?

„Sírójbe inkább, hogysem láncz közé“

Illy gondolat gyujt tette bajnokot,

Olly tette, melly örök létnek virúl.

Leont, a' lelkest illy tett sürgeté,

Midőn csapongva habhegyek között,

Míg győzte, egy orgályával vivott,

Melly kárhozatnak szegzé rá nyügét;

De, mint segédi, a' példás haláluk,

Fogyván erőben, fogyván lelki tűzben,

Nagy czélú létét habnak áldozá.

FÁDAEL.

'S a' nagy kíséret —

A S T A R B E.

Átkozott merés!

Bizonyt azonban még nem mondhatok.
Nagyít, akármit nyujt a' hír' szava.
De azt, hogy orgályák kovályganak,
Számos hajónak veszte hirdeti.
Sőt, a' mi nem kis bajt hozhat reánk,
Közel Tirushoz nem rég egyike
Rablásra törve meg mert szállani.
De félve kárt, 's boszúlva sok csapást,
Egy népcsoport semmíté mindenét.
A' szembe szállók mind ott hulltak el,
Néhány bozótba futván kard elől,
Pártczimboráktól rejtve tartatik.

F Á D A E L.

Ez jusbitanglás, mind —

A S T A R B E.

O Fádael!

Ha forr, nem ismer just, a' nép' dühe.

K I R Á L Y.

Fékezni kell, fékezni e' gulyát,
Másképp dühétől mentve semmi sincs.
Hah durva faj! hálátlan szolgavér!
Régen gyanítom már, régen dühét,
Melly most fijamnak vesztén fényre tört.
Pártforralás, boszontás fon körül.
De meg, baromfaj, meglakolsz ezért.

Rád Házael, rád bízom e' merényt,
 Melly pártütésnek szolgál kezdetül.
 Kutass, harácsolj, zaklass mindenütt,
 Hol szolgál mer motszanni ellenem.
 Te pedig Astarbéhez ha orgályához szítanak,
 Ezen panaszlók kalmárokra mutat
 Kínözön között
 A' tenger' árjában fojtsd létöket.

Házaelen, 's Nárβάλon kívül mind el.

H A T O D I K J E L E N É S.

H Á Z A E L. N Á R B Á L.

H Á Z A E L.

Milly sunnyogás, milly bőszült zaklatás.
 Méltó reményben érte lángzani.

N Á R B Á L.

Nem hittem, o, de most már szent igaz.

H Á Z A E L.

Igaz barátom, átkozott igaz.

N Á R B Á L.

Ki hitte cselnek?.... Egy királyfit,
 Kit égi czél int hellenföld felé;
 Hogy ott epedve bölcsesség után,
 A' boldogítás' útjait nyomozná,
 Egy illy királyfit törbe játszani.

H Á Z A E L.

Szorongat úgy - e ?

N Á R B Á L.

Átkozott legyen ,

Ezerszer átkozott , ki hallva ezt

Dühlángra forrni , 's hallatlan boszút —

H Á Z A E L.

Vagy úgy ? Ölellek boldogság' fija.

Most , most vagy , a' minek rég kellene ,

Ölellek O , mutassa e' kebel ,

Milly hévvel ápol egykor majd Tirus.

Csak rajta Nárbál ! váltságunk közel.

N Á R B Á L.

Közel ? — közelnek mondod , a' mi még

Túl annyi gáton —

H Á Z A E L.

Gátokat ne félj.

Kész már ledúlni őket egy csapás.

N Á R B Á L.

Csapás ?

H Á Z A E L.

Remegni többé nincs okunk.

Csak jelre vár , 's azonnal síkra tör

Egy párti frígy , melly védve szent ügyét

Tirusnak , és Leonnak —

N Á R B Á L.

Hogyan ? Leonnak ?

H Á Z A E L.

Nincs különben.

És tette bűjtő jelszónk „Fádael.“

N Á R B Á L.

Mint pártvezér! —

H Á Z A E L.

Nem ő ... frigyeknek őt

Testvéri szív avassa, nem hevünk.

Mert bár kijegyzé sírját a' gonosz

Astarbe, 's a' lánczot fűző Joárd,

Az ég' hatalma védkart nyujta le

Czéltől csavarni a' már vont nyilat.

Él még; de titkon Endomír, 's Leon,

Kiket a' bitorló kény halálra szánt,

'S hogy él az általad nevelt Leon,

E' jó szívű kalmároknak köszönd,

Kik imént ügyökről szándékom szerént,

De hiába tettek, átfontolt panaszt. —

N Á R B Á L.

Mit hallok?

H Á Z A E L.

Egy hallatlan vérszopást.

De szót se róla. ... Még minden titok,

'S mig Fádaelhez nem jut, az marad.

Ehhez Szidóna bizton elvezet.

N Á R B Á L.

Szidóna?... Hát te munkád volna ez?

H Á Z A E L.

Mi hon' javáért egy kis áldozat?

— Sejtém: hogy szíved, a' titkon hevült,
Hőslángja' bérét szép arczról lesi.

De, kit csatáktól nem rettent szerelme,
Csekély időig tűrhet szívhiányt.

Ezt véelve, szőttem a' barátkozást

Szidóna' 's Fádaelnek lángja közt,

Melly a' köz üdvöt esdő czél előtt,

Mihelyt kifejlik — önkényt véget ér.

N Á R B Á L.

Szólíts, ha kellek.

H Á Z A E L. Astarbét látván.

Ettől ódd magad.

H E T E D I K J E L E N É S.

E L Ő B B I E K. A S T A R B E.

A S T A R B E.

Nárbál, magához kíván a' király.

De fénye csorba lenne nélküled

Szép ünnepünknek, e' miatt siess.

Nárbál el.

Szörnyű, mi változással illeté

Leon' halála a' gyanús királyt.

H Á Z A E L.

Nincs szív, keservben melly nem sajgana.

A S T A R B E.

Sőt lázadástól tartó rettegése

Az áldozathoz sem bocsátja tán.

H Á Z A E L.

Ez új merésre nyujthat még okot.

A S T A R B E.

Megtéve már az óvó rendelet.

Nárbál' szavától függ egy őrsereg.

H Á Z A E L.

Próbált eszétől sok jót várhatunk.

A S T A R B E.

Nagyon is vonódik hozzá a' király.

H Á Z A E L.

Viselt csatái bélyegzik hitét.

A S T A R B E.

Hitét?... hitéről szó sincs... 'S illy veszély

Csak férfitűznek enyhül gondja közt.

— Szörnyű, mi forgó a' sors' tengelye,

Vért párolog még a' halálmező;

És már is új csapástól nyög Tirus.

Hallád barátom, milly átok foná

Öldözködéssel újlag körül —

H Á Z A E L.

Átok, de mellyet keblünk forrala.

A S T A R B E.

Részeg dühében addig zajladoz,
Míg fojtva nem lesz a' vérző Tirus.

H Á Z A E L.

Vérző királyné, a' vérző Tirus?
Zaklatva inségtől fetreng ugyan,
Mint gyom között a' sebzett vad kereng
Irt nem találván, melly enyhítené.
De hűti még, még hűti kínjait
Egy égi szánásért esdő remény —

A S T A R B E.

Mellőzni kell az omlandó veszélyt.

H Á Z A E L.

Mellőzni csak? ... Ledúlni asszonyom,
Ledúlni ... Hajt-e hasznót a' vihar?
Melly kezdve lombnál addig tör, repeszt,
Míg tönkre tettnek nem lát törzsököt. —
Vélnéd-e? csend lesz, mert egyik királyfi
Ledúlva már? Tovább hat illy csapás —
Borzaszt, ha képzem A' ki nem remeg
Gyilkolni, dúl az. — Hátha Fádaelt —

A S T A R B E.

Szent istenek! honnan, miből gyanít —

H Á Z A E L. magában.

Mi ez? mi lappang e' habzás alatt?

A S T A R B E.

Házael' feszített figyelmét észre vévén.

De, o, mit adhat pusztá vágy nekünk?
Segélni kell hű tettel a' kebelt,
Melly jót művelni forrón vágyadoz.
Irtsuk barátom, irtsuk míg lehet,
Közös haszonnal a' hon' vészeit.

H Á Z A E L.

Ki esd forróbban, mint én, csend után?

A S T A R B E.

A' nyiltszívűség megbizást fakaszt.

H Á Z A E L.

Csak hon' javáért gerjed e' kebel.

A S T A R B E.

Hisz épen ezt irigyli a' veszély.
Csendért sovárgasz? A' nép, Házael,
A' nép nem indul jó tanács után,
Míg gáncs feszíti rést leső szemét.
Ha csendre vágysz, tanácsomat kövesd,
Az én tanácsom, és királyomé
A' két panaszló' vesztét sürgeti.
Hol ők Leont, te őket ott temesd,
'S azt rögtön; mert, ha tétovázunk,
A' nép dühében rajtunk áll boszút.
Ezt várja tőled a' hon, a' király,
Ezt én... 'S ha tisztán lobbadoz szived,
Kerülni fog bajt nemző késkedést.

H Á Z A E L.

Ha nincs baj ellen más mód, megteszem;
Csakhogy ne ártsa más belé magát.

A S T A R B E.

Hajtsd végre kérlek, o, hajtsd célomat.
Belőle zsong, ha zsonghet üdv nekünk.
Megtéve minden Most az áldozathoz.

el.

N Y O L C Z A D I K J E L E N É S.

H Á Z A E L.

Megtéve minden? szent egy gondolat.
Már így örömmel. Kész tehát hajód?
Az én barátim is készek belé. —
Ha üdv, ha zsonghat üdv, belőle zsong?
Belőle? célodból?... Tied tehát?
'S én eszközöd, célodnak eszköze?
Cselfonta gazság! Meglesz bűnhalom,
Meglesz, de átka rajtad teljesül.
O rút ravaszság! bűnnek fajzata,
Rosz szív' mirígye! — Átkozott legyen,
Mellyben dühítve marczongsz, a' kebel.
Megtettem, a' mit tenni tartozom,
'S hogy tettem, ez szül új erőt belém.
Indult-e? kelt-e szíven fájlalás?
Ha kelt-e? fájlalás? Az ő szíven?

Egy tárgyra még is? Ha!... Jól láttam - e?
 Egy tárgyra még is? És ez? Fádael?
 Ő? a' királyfi!... O üdvös titok!
 Hah fajtalanság!... Jól van, épen ez,
 Czélomra épen ez volt hátra még —
 Ha nem hat a' tett, hasson új tevés.

el.

MÁSODIK FELVONÁS.

FÁS HELY. TÁVOL ZAJ.

EL S Ő J E L E N É S.

O R E S Z T. T I N D A R.

O R E S Z T.

Csak zúgj, csak élezd a' rád mért nyilat
 O jobb időre érdemes Tirus!
 Sörstől tiportan ámolyog szived
 Ezernyi képek' ömledési közt.
 Most csalfa kegyszín hódolásra int,
 Buzgásra vonz majd a' túrt zaklatás,

'S örök cserének áldozatja lévén,
Nem látod át mi átok vett körül,
Nem azt, hogy adni pompának hitelt,
Mellyet bitorlás szül, kész kárhozat.

A' zaj nevededik.

Csak zúgj, csak unszold a'már gyült veszélyt,
Melly, mint idegről pattant nyil' vasa,
Szivedbe csap, 's a' vágyott csend helyett
Örök zavarnak örvényébe sujt. —

— O emberélet! milly számos vihar
Hasít keresztül, 's milly irtóztató,
Ha ész nem őrzi, pályádnak köre.
Versengve buzgunk a' tőkély felé,
Nyomozzuk útját.... Üdv derül reánk,
Ha ollykor elkap a' sejtett irány,
Nyertnek gyanítjuk már, — pedig, pedig
Csak képzelet volt, csábúlt képzelet.
Mi, o, mi dül így a' lét' tengerén?

TINDAR.

Mi volna más? az ember —

ORESZT.

Az ember?... A' rossz ember, úgy-e bár?
Ő dülhat így. — 'S hol üdv vet szent magot,
Ő kárhozatra táplál maszlagot.
Ember tehát? ki mézes szók alatt
Ezer fulánkkal vési a' szivet.
Méltó-e, hogy létezzen illy fene?

T I N D A R.

Hová ragadnak ismét álmaid ?

O R E S Z T.

Méltó-e? hogy míg tömlöczében
Az ártatlanság senyv között eped :
Ő istenülve űzzön kénydagályt ?

Szegény atyám, mi más sors ronta rád,
Mint tetteidnek hozná érdeme.
Te ott ... penészből ... rabbilincs között...
Könyázva úszod kínod' árjait;
Míg gyilkolód, a' vétkek' szörnyete,
Astarbe, a' királyi fertelem,
Itt, tengerénél, hol számos halál,
Számos gonoszság jegyzi rút szívét,
Itt lejteget fényárban gőgösen,
'S tán gúnyra kelve a' népség iránt,
Melly istenelve zúg „éljent“ felé.
Igy tévelyít vak szívet a' csalás.

T I N D A R.

Hagyd őt — elég kín a' bűnvád maga.

O R E S Z T.

Én hagyjam őt? őt? nemzóm' gyilkosát?

T I N D A R.

Engedj szavamnak. Hátha csak gyanú?

O R E S Z T.

Én hagyjam őt?

TINDAR.

Még egy kevés időt,
'S minden kifejlik.... Ha! — Jól látok-e?
Im, itt sudamlik a' kémlő Likász.

M Á S O D I K J E L E N É S.

ELŐBBIEK. LIKÁSZ.

O RESZT.

Likász eleibe fut, de bús tekintetétől visszaretten.

Hah! e' vonások, — e' véres szemek —
Egy szóba mindent —

LIKÁSZ.

O, hogy megértem e' bűn' napjait.

O RESZT.

Bilincsre hát — bilincsre senyv közé?

LIKÁSZ.

Mi egy bitornak senyvesztő bilincs?

O RESZT.

Hah, ontsd ki, ontsd ki mérgedet.

LIKÁSZ.

Bilincs?... Kimentve tőle, — tengerek,
'S hullámi bércek ójják ellene.

O RESZT.

Süllyesztve hát — süllyesztve, mint Leon?

És tőle? a' czafrától?... Lenghet-e
 Öröm vonásin, kit bűn' súlya nyom?
 Nem érzi tán?... Tán atyja nincs....
 Hah fattyu, — gyilkos fattyu. — gyilkot ránt
 Int az ég.
 Elrohau.

HARMADIK JELENÉS.

TINDAR. LIKÁSZ.

TINDAR.

Megállj — sugalmad átokkal vegyes.
 Késő.... Való tehát? Hát Házael?

LIKÁSZ.

„Nehogy gyanút okozzon önlakom,
 Szidóna' kertje nyujt ma védtanyát,
 A' többi jól áll“ Igy szólt, 's robbana,
 Mint kit halálos gendok' súlya nyom.

TINDAR.

Szidóna' kertje?... Az hozzá rokon.
 A' többi jól áll....

LIKÁSZ.

E' szót Zádoré

Kétségbe hozza... Zádor súgta meg:
 Hogy társaimnak habsír nyittatott.

TINDAR.

És ő?

LIKÁSZ.

Viharként reppent társival.

TINDAR.

Ő? Zádor? és hová?

LIKÁSZ.

Tenger felé.

TINDAR.

Férkezhetetlen... Minden jel titok.
Szidóna' kertje —

LIKÁSZ.

Nem virít nekünk.

TINDAR.

Bizzál az éghez.... E' kert, 's Házael'
Titkos tanyája majdnem összevág.
Én jót reménylek.... Most Oreszt után.

Elmennek.

NEGYEDIK JELENÉS.

KERT.

SZIDÓNA. ZENŐ

SZIDÓNA.

Nem szűk teremben, o, nem ott Zenő,
Itt, a' szabadság' 's béke' tárt ülén,

Hol tiszta szíve e' két tárgy felett
Olly sokszor, és olly buzgón ömlede,
Itt várom őt be, a' szép Fádaelt.
Az elfogódás' hű lágyúlatát,
'S a' félig ébredt hősvágyak' hitét,
Midőn Tirusnak sorsa meghatá,
Itt szokta könnyel lelkesíteni.

ZENŐ.

Fáj jó szívének az, felette fáj,
Hogy rút bitorlás dúl e' szép hazán.
Egek! mi más idő volt akkor itt,
Midőn Tirusnak rendszabásait
Joárd' helyéből Endomír adá.
Vágy nem foganszott, czélzat nem hevült
A' honfi' lelken becs nélkül való.
Köz volt az élet.... Mint nagy birtokon
Nyílt ég mosolygott, úgy a' kis tanyán.
'S még is mi gyászos sors éré szegényt,
Száműzve sorvad.

SZIDÓNA.

Ismét háborogsz?

Ne fojtsd szünetlen búval kebledet,
Nem csak te, minden honfi fájlalá
Az ő csapását, mint köz érdekűt!

ZENŐ.

'S még is nyomorban teng a' jó rokon.

SZIDÓNA.

Nyujt még segédkart, meglásd, nyujt az ég.
Csak benne bizzunk. . . . Feltün Endomír,
'S a' rá agyargó gaz Joárd lerogy.
Hígyj Házaelnek, ő meg nem szünik,
Míg a' köz ádázat lerontva nincs —

ZENŐ.

A' ritka lelkű! . . . Csak miatta van
Kedvesb időhöz még egy kis remény.
Mint istenségen a' veszély alatt:
Nagy aggodalmin úgy csügg nemzete.
— 'S ah, milly tünődés, milly kín lökteti
Szánó könyének méltó záporát:
Ha a' nyomornak számtalan nemét
Örök panaszban látja hangzani.

SZIDÓNA.

Zárt lelke méltó elszánást mutat.
De mit tegyen, ha pályatársa nincs?

ZENŐ.

Van, van Szidónám. E' nap felfedé
A' mély titoknak terhelt fátyolát.
Saját ügyében jelt adott az ég,
Váltságra intvén próbált nemzetét.

SZIDÓNA.

Miből gyanítasz égi szánatot?

ZENŐ.

A' mit köz érzék táplál nép' szívében,

Azt csalfa kény nem , égi gond szüli.
Hogy a' haszonles szentes színt adat
Sok rossz parancsnak , sorsunk hirdeti ,
De az illy bitanglás öncsalásiban
Szoká ügyének sírját termeni.

S Z I D Ó N A.

Nem értelek.

Z E N Ő.

Boldog , boldog leány ,
Hogy még nem érted ál redőzetit
A' föld' bajának. Tiszta szívedet
Csak égi vágyak lengik még körül.
Öleld szilárdan léted' szűz szakát ;
Mert szép határin túl csak bűn pözsög.

S Z I D Ó N A.

Csupa rejtemény.

Z E N Ő.

Sok színben játszadoz
A' szív' bibéje.... Nem mindig való ,
A' mit szavakhoz mér az arczvonás.

S Z I D Ó N A.

Mi czélod evvel ?

Z E N Ő.

Az Szidónám ,
Hogy a' bevégzett háború miatt
Tartott nagy áldozatnál olly titok

Akadt szemembe, melly a' hon' bajaért
Bús Házaelnek tárt utat nyitand.

S Z I D Ó N A.

Utát ? mifélett ?

Z E N Ő.

Mit ? nem láttad - e
A' nép' zajában milly harag süvöltött ?

S Z I D Ó N A.

O azt igen jól. Nem tetszett neki,
Hogy áldozathoz nem jött a' király.

Z E N Ő.

Csak azt Szidóna ? Hát midőn magát
Astarbe láttatá ?

S Z I D Ó N A.

O akkoron

Egész dühében forrott a' harag.
Borzadva hallám a' rút átkokat,
A' gúnysüvöltést.... O, nem volt ez így,
Midőn királynénk, a' kit tömlöcz öl;
Mert Endomírnak pártolá ügyét,
Nem fogva, mint ez harcznéptől körül,
Csak Fádaellel, 's a' kedves Leonnal,
Adá körébe a' népnek magát,

Z E N Ő.

Az más idő volt, nincs most olly idő.
Belőle még is egy jel fennmaradt.

SZIDÓNA.

Add értenem, ha bár parányi is,
Fonák időnkben még is ritkaság.

ZENŐ.

Forrt, forrt dühében a' nép' zajlata,
Mint fergetegkor a' bércz' homlokán
Csüggő faszalak, jöllehet kegyest
Játszott királynénk. Nem kapott hitelt
A' csalfa színlés.... O, de csend leve,
Mihelyt szeméből Fádael lövé
Szelíd parancsát.... Milly királyi dísz,
Milly ritka jószág ömlött termetén.
Varázs erővel hatva kérlelé
A' fortyanás' kilobbant mételyét.
Csak őt imádta, őt tisztelte csak
A' népnek „éljentsől“ hangzó szava.

SZIDÓNA.

O milly varázsan munkált ez reám.

ZENŐ.

Csak őt vadászta minden pillanat.
Fohász csak érte habzott ég felé.

SZIDÓNA.

Milly csélcsap e' nép, még is milly szelíd.

ZENŐ.

Nem csélcsap, o, nem.... Érdem's bűn körül
Hevül, de mindig más irányt követ.
Astarbe szégyent; díszet nyert Fádael —

'S miként, az áldozatnak végekor,
 Miként nagyúla e' különb irány.
 Astarbe szomszéd kertjének rohant,
 Hogy az utat álló néptől ment legyen.

SZIDÓNA.

És Fádael?

ZENŐ.

Könnyíteni tölt szíven
 Szokott helyére száll —

SZIDÓNA.

Itt lesz tehát?

ZENŐ.

Nem mint egyébkor. Földön túli hév
 Dagasztja most hont ápoló szívét.

SZIDÓNA.

Igy, így ohajtom.

ZENŐ.

Így ohajtod - e?

O, Házaelhez méltó egy rokon!
 Öleld szerencsédet.... Már fejtve van,
 Hogy kész segíni a' malasztos ég.

SZIDÓNA.

Fohászaimba ez volt fő irány.

ZENŐ.

Hatott hevültöd. Jelt adott az ég.
 A' nép merészel.... Bátyád általad
 Előbbre léphet.

SZIDÓNA.

Mit mondasz Zenő?

ZENŐ.

Ha férfi' lelkén nagy szándék borong,
 Szűk pillanat nem; átértett tanács
 Feszíti gondját, és az is viszi.
 Megvinni bátor, mégsem ont veszélyt,
 Ha szép szerével módját ejtheti.
 — Nagy cél hevíti Házael' szívét,
 Eget viríttat, vagy poklot nyitand
 Súlyos szövése.... Ő varázsolá,
 Nem vér' zajától származott heveny
 Árnyas lakodhoz a' szép Fádaelt.
 Az ő szerelme országos titok,
 'S egy fontos ügynek biztos eszköze.

SZIDÓNA.

Ismét az annyiszor tett intemény.
 'S mégsem világosb. Hogyha rajtam áll
 A' cél't emelni, módot adjatok.

ZENŐ.

Tudod: királyunk milly gyanún eped,
 'S milly csalfa bujtás zárta el körét
 Méltó panasztól. — Minden irtva van,
 Mi jobb időnek védhetné sorát.
 Csak Fádael, csak ő van hátra még —
 Ha még is a' már sokszor meglakolt
 Esdés szívében újra hajtana.

'S ki más, ki nyujthat ösztönt más neki,
Mint kedvesének bájló hangjai?

S Z I D Ó N A.

Most értem én, mért kelle untalan
A' dúlt hazának sorsát festenem.

Z E N Ő.

Gyengéd karokban biztosúl az ügy,
Mellyet vas által űzni nem szabad.
Képzeld leányka, milly sors vár reád
Királyi dicsnek ömledési közt.
Tisztelve léssz, mint üdvnek csillaga,
Mentett hazádtól —

S Z I D Ó N A.

O, milly álmokat
Táplálsz te bennem.

Z E N Ő.

Tisztán vonz felé

Szived' malasztja, o, azt jól tudom.
Dicsvágy nem űzi benned háborát.
Sem Házaeltől edzett vonzatod
Édes hazádhoz mellékczel miatt
Hülést nem enged.... E' nagy ritkaság
Csak ritka sorsban lelhet pályabért.
Nem köz, Szidónám, nem köz díj virúl
Az illy erénynek.... A' hálás öröm
Nagy téteménybe önti szép tűzét,

'S hazád, az olly nyügtől mentett Tirus,
Ő lenne hozzátok kemény szívű?

S Z I D Ó N A.

Kérlek, ne faggass.

Z E N Ő.

Mostan, vagy soha,
Most kell ügyünknek adnod fordulást.
Meghatva néptől, hatva áldozattól.
A' mint izente, itt lesz Fádael.
Használd hevültét. Egy olly állapot,
Mellyben fogékony bár milly tárgy iránt
A' szívtehetség. Munkáld, a' miért
Tirus sovárog, Házael szorong. El.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

S Z I D Ó N A.

Mi lepke vágyú a' leánykebel,
Egy percz zavarba tudja dönteni
A' rejteményben ápolt szép eget.
Mivé varázsolt e' szóáradat!
Egész valómban változás kereng,
Keblem sohajtoz... Mért szorongsz szívem?
Mi új reménynek villan rád ege?
Mi tűn fel ott, mint zöld lombok között
A' szép sugárzat?... O bájos titok!

O sejtemények' üdvös hajnala!
 Mi szép szövődés. . . O bölcs Házael!
 Munkálj, csak ébredten munkálj te ott,
 Hol gondjaidnak hódol a' haza,
 Hol számos árva vár tőled segélyt;
 Én itt magányban, szent czéled szerént,
 Itt boldogítom a' hont — 's szívemet.
 Itt van ni. —

H A T O D I K J E L E N É S.

S Z I D Ó N A. H Á Z A E L.

H Á Z A E L. *kifelé.*

Hogyha látod, add jelét.

S Z I D Ó N A.

Ej bátya, ismét egy új meglepés,
 'S mindig csak itten. —

H Á Z A E L.

Meglepés?

Ne, o, ne említsd e' vad szózatot,
 Pokol kelepcez, kárhozat mirígyez
 Átkos hangjában.

S Z I D Ó N A.

Melly iszonykodás!

H Á Z A E L.

Vagy újolag, vagy említsd újolag.

Pokolnak, égnek ő most jelszava.
Elet szövődik benne, és halál.

S Z I D Ó N A.

O milly ijesztők a' te képzetid.

H Á Z A E L.

Falkákra osztott bűncsudák ülék
A' rettenetnek birtokát körül.
Halált rakásol átkuk, 's törbe von
Mindent, ha bűntől nem fenés szive —
Hol báj mosolygott, most ott kárhozat
Nyilaz dühében, 's országos mirígy.
Gyilkol, ha kérlel; mérgez, hogyha szent
Titkod' barátját színli —

S Z I D Ó N A.

Milly szók, istenem!

H Á Z A E L.

Rettegsz Szidónám? Míg segéd jöhet,
Addig ne rettegj. ... A' te lelkesen
Nem kárhozatnak országot tüze,
Szent tűz az, égi céltnak szent tüze,
Üdv hint öléből szívadó reményt.
Egy nemzet, egy nagy nemzet önt reá
Titkolt könnyekben szító cseppeket.
Nem csak királyfi, nem csak Fádael
Esd szép lebéhez. ... Nézd körül magad,
Egész Tirusnak rajtad csügg szeme. —
Te pirúlsz leányzó? ... O e' döbbenés

A' nagy világnak kincsével felér.
 Nyilván mutatja: milly czélért epedsz,
 Nyilván, hogy e' czél nem köznépi czél.
 Köz lelket illet a' haszonlesés,
 Midőn hazánk int.... A' te bélyeged
 Érzelmi nagyság. — Itt az alkalom,
 Mutasd: hogy a' hit, melly hozzád vona,
 Hiút nem edzett.... Nem menyekzés,
 Nem, — más noszítá hozzád e' kebelt.
 Nilus' királya küld hitvest ide.
 'S ő, a' hazáért égő Fádael
 Parancsnak enged —

SZIDÓNA.

Enged.

HÁZAE L.

És mikép?

„Előttem a' hon' üdve szent dolog“
 Illy szókba zárta a' nehéz fohászt,
 Szent czélt, de gátos czélt rejt e' fohász,
 Melly ápolásért hozzád esdekel —

SZIDÓNA.

Hozzám?

HÁZAE L.

'S ki máshoz? Vész szövénél körül
 Törös cselével a' tüzes fiút.
 Nem csak szivedben nyert ő kedvezést,
 Egy czafra, egy vért ontva zaklató

Szörny is bitangol hozzá lángzatot,
'S ha meg nem óvod, tán bünárba fúl —

S Z I D Ó N A.

Szent istenek!

H Á Z A E L.

Nincs, nincsen érczkebel,
Mellyen ne hatna át a' szűz erény.
Igy büntet elbizott kevélyt az ég.
Igy nyujt segédkart a' jóság' ügyének.

S Z I D Ó N A.

Honnan fakadhat illy galád merény?

H Á Z A E L.

Honnan? Nevéről ismerd a' czudart.
Astarbe. —

S Z I D Ó N A.

Hah gyalázatos!

H Á Z A E L.

Ó, kit sem eskü, sem más, a' mi szent,
Barmos dühétől el nem kényszerít.

S Z I D Ó N A.

Hiába mind.... Ismérem Fádaelt.

H Á Z A E L.

Isméred?... én is,... 's épen ez gyötör.

S Z I D Ó N A.

Engem vigasztal.

H Á Z A E L.

Mit, Szidóna, mit?

Azt véled: szégyenében fennakad,
 'S magába száll a' marbakényü láng?
 Csalatkozol.... Kész már ezer gyilok,
 Hogy döfje a' meg nem hajolt szívűt —
 Ha őt, ha öccsét a' lelkes Leont,
 Ha őt ledúlta —

S Z I D Ó N A.

Kit, Leont?

H Á Z A E L.

Csitt lyánka, csitt.... Tovább neked tilos.
 Elég, ha mondom.... Űzd el álmodat,
 Tekints hazádra. Néma könnyet önt
 Esdő szeméből. Hozzád fuldokol.
 Hódolj ügyének. Tágíts lánczain.
 'S a' tőled olly dicsőn ápolt könnyört
 Érleld hatásra Fádael' szívéen.
 A' mit sok izben hallál, — add elő.
 Saját ügyednek légy hű szónoka.
 Mond: ön személye sír' szélén lebeg.
 Említsd Leont is —

Z E N Ő sietve.

Fádael rohan.

H Á Z A E L.

A' többi gondom.... Most Szidóna, most.
 Nyiss biztos ösvényt — én majd végezem.
 Csak rajta. Szentítsd lelked' álmait.

Zenővel el.

H E T E D I K J E L E N É S.

SZIDÓNA.

Lelkemnek álmait? csak álmait?
 Hallám-e jól? Csak álom volt tehát?
 Mi vágyaimnak olly szépen derült?
 O kedves álom! milly édesdeden
 Lengél keresztül létem' fátyolán.
 Többé nem andalít, nem alkotand
 E' szép varázslat többé léttavaszt.
 Ledúlva van. — Vad kénytetés mereszt
 Édes virányin.... O zord végezet!

merengve járkál,

Nem — szűz rügyéből átkot nem facsarsz
 Ocsmány kaczérság.... Szent czél kezdeté.
 Az birja most is tiszta lángomat.
 Ébredj nagy áldozat. —

N Y O L C Z A D I K J E L E N É S.

SZIDÓNA. FÁDAEL.

FÁDAEL tárt karokkal

Szidóna!

SZIDÓNA,

Ah!

FÁDAEL.

Mi ez? mi bántott? Reng minden tagod.
 'S e' szózat, e' szem, e' tekintet. —
 Pokol! — ki merte dúlni mennyemet?
 Hol üdv ölelt, hol béke várt előbb,
 Örömrészketve várt. . . . 'S most ... átkozott —

SZIDÓNA.

Csak átkot, azt ne, azt ne Fádael.
 Hazádra, és — ah, jó szivedre nézz.

FÁDAEL.

Szívemre is? —

SZIDÓNA.

Ne bántson bal gyanú.

FÁDAEL.

Nem, míg szívemben csepvér fog helyet,
 Bánat se merjen addig tégedet.

SZIDÓNA.

Ne merjen addig — addig bántani?

kövés hallgatás után.

„Előttem a' hon' üdve szent dolog“
 Illy szókba zárta a' nehéz fohászt.

'S a' cél? ... az ápolást vár —

FÁDAEL.

Mit Szidóna?

● SZIDÓNA.

Királyfi! — tiszta lelked' vágyai,
 Mióta szívem részt vett titkaidban,

Sokféle móddal megnyiltak nekem.
 A' sors kegyétől nem szűk kör jutott
 Az olly kebelnek.... Nyugtalankodál,
 Mert lángéródhöz méltó vállalat
 Célhoz nem edzett.... Jól tudod : minő ,
 Minő zavarban omlongál felém,
 Ha dúlt hazánk, ha lelked' szép ege
 Kivánt irányát irtottnak lelé. —
 Bútól fanyalgék, még is űzgetém
 Szánó szemedről a' gondok' ködét.
 Enyhítve látnom lázadt véredet,
 Legfőbb kíváнат volt mindig nekem.
 Itt léted édes élelményt adott,
 Mert tiszta szíved szívem' gondjait
 Méltatni tudta.... O ezentúl,
 Tisztán nem andalít illy kéj ezentúl —
 Ah —

F Á D A E L.

Szólj, parancsolj, ints, akar halál,
 Akar veszélyár.... Tisztának leled.
 Mi ok zavarhat?

S Z I D Ó N A.

Olly tárgy, melly miatt
 Zavart ölelni mindig ritka dísz.

F Á D A E L.

Ez volna?

SZIDÓNA.

Olly tárgy, melly, bár szívet öl,
Méltán lemondást várhat, és hülést.

FÁDAEL.

Hülést, lemondást.... O nehéz szavak!

SZIDÓNA.

Olly tárgy.... 'S ki nyujthat tetszőbb áldozást,
Mint a' miatta sorvadó kebel?

— Nehéz, de meg kell, — a' köz üdv miatt
Langyúlni meg kell.... A' kellés' szava
Nem tűr ajangást. —

FÁDAEL.

Milly nem várt csapás?

Örömben úszva száll e' szív feléd
A' hüven égő; — hogy tölt érzetét
Veled felossza.... És te, o egek!

SZIDÓNA.

Örömben úszva?

FÁDAEL.

A' nép' zajszáván,
Megvallom, a' hiú szív lángba jött.

SZIDÓNA.

Hiú?... Öllelek érte, jó barátom.
Nem csak te, én is, én is részt vevék
E' nagy, de búval elvegyült örömben.

FÁDAEL.

Hát semmi sincs ment bútól e' napon?

SZIDÓNA.

Ott voltam én is, hol Tirus' szíve
 A' hű, kitárta, hozzád mint buzog.
 Ott voltam én is. — 'S milly érzet vala
 Imádva látnom néptől tégedet,
 Buzgó fohászbán áldást hallanom
 Az ég felé repülni éltedért,
 Országos éltedért. — Országot áld,
 Ha téged áld.... Mint zengé mindenik:
 Látjátok a' kegyszülte ifju hőst,
 Mi láng, mi szívesség, mi fájlalás
 Ömlöng szeméből dúlt hazánk felé.
 Csak tőle, tőle várhat gyámkezet —

FÁDAEL.

Bevágva csak ne volna minden út.

SZIDÓNA.

Kapcsolt erőnek hátha engedend?
 Van még Tirusnak több lelkes fija.

FÁDAEL.

De a' törendő gát atyám nekem.

SZIDÓNA.

Szent tartozás szűl benned gátokat.
 Tisztelni őket illik egy fiúhoz.
 Atyát ölelni kell, ha zordon is.
 Atyát?... igen; míg vele léted is,
 'S egész hazánké vész közt nem lebeg.

F Á D A E L.

Lebeg?... Gyanítom a' bujtó okot.

Leon' halála hátha pusztá hír?

S Z I D Ó N A.

Csak hír?... Dühében a' nép mást hiend.

Van ok boszúra. Nézd: mind öldököl

A' gyilkos inség, a' vad zaklatás.

Egy sírűreg már a' szegény Tirus —

F Á D A E L.

A' béke, kedves, majd segít ezen.

S Z I D Ó N A.

A' béke?... ah ... csak tenné, bár nekem

Örök magánynak sírját nyitja fel.

nagy, 's mindig jobban közelendő zaj.

F Á D A E L.

Mi ez? mi zajdúl?

S Z I D Ó N A.

Rajta Fádael!

Int, sírva kér, hozzád kiált Tirus.

KILENCZEDIK JELENÉS.

E L Ö B B I E K. Z E N Ő. L I K Á S Z.

Z E N Ő.

Szent isten! A' királyné. O egek!

Gyilkolva a' királyné. Szólj görög

Hol, és kitől, és mért? — Itt Fádael,
Bizzál kegyéhez. Nyiltan add elő.

F Á D A E L.

Akármi, a' mint történt, úgy beszéld.

L I K Á S Z.

Sovár tekinteted készlt mondanom
Azt, a' mi küzdést szül szív, 's ész között.
A' szív javallja, tiltást int az ész.
Okok sereglik azt, ezt is körül. —
'S hogy meg ne bántson, adni úgy elő,
Kész bár az ész, a' szív nem engedi.
Illy küzdelemben megbocsáss uram,
Ha balra csapnak a' szív' lángjai.

F Á D A E L.

Csak a' dologhoz.

L I K Á S Z.

Astarbe látván, hogy nép tömte meg
Az úri lakhoz hajló útczaközt,
Reszketve, mint, kit bűnvád ostromol,
'S nyílgyorsasággal kertjének rohant;
Hogy ott kiforrván gúnytól gyúlt dühét,
Boszút koholjon népet lánczozót —
De érzi már, hogy a' sors önmaga
Csavarja tőle vérfoltos kegyét.
— Mert ím, miként éj' borzadalmi közt
Az ég' boszúját végző villanat,

Rémítve — o, de a' közelben
 Ott háborító őrszolgák miatt
 Czélt vétve szállít gyilkot egy suhancz. —

F Á D A E L.

Milly vakmerőség!

S Z I D Ó N A.

Elmét rontsoló
 Kínt kelle a' bőszültnek túrníe.

L I K Á S Z.

És érdemetlent, — a' mit megmutat
 Az, hogy haláltól megmenté az ég,
 Ámbár kalózok' vérszomjas hada
 Lepé nyomának mindenik helyét.
 — Bozóttal átfont völgy, 's két ott menő
 Kalmár segíté, míg több népcsoport
 Téged kiáltva lelkes Fádael,
 Az ágyas ellen — Astarbét szidá
 Ágyasnak a' nép — fegyvert nem fogott.

Ez így van ott.... Én, 's két kalmár velem
 Bonyolt zavarnak öldöklési közt,
 Mint nem Tirushoz tartozó tagok,
 Vitát kerülve pártfogás miatt
 E' lelkes asszonyhoz kérezdkedénk.

Z E N Ő.

Védhelyt talál itt minden jó görög.

Kész megboszúlni a' rá tolt nyügöt,
 Fogadd barátom. — Még e' végöröm
 Folyjon szivedből bús szívem felé. —

F Á D A E L.

Ne többet, o, ne többet... Esküszöm,
 'S az ég' haragja sújtson földre le,
 Ha helyt nem állok a' zaj nagyúl

Hol justipratás

Tirust bilincsre fogná czinkosan

'S téged dicső szűz, a' zaj igen közel

'S téged csalt atyám.

el.

S Z I D Ó N A.

'S hogy áldjon a' menny, én imádkozom.

utána.

HARMADIK FELVONÁS.

KIRÁLYI LAK.

E L S Ő J E L E N É S.

KIRÁLY. A S T A R B E.

A S T A R B E.

'S mintegy kaczagva romlásunk felett,
 'S gúnyt szórva felségedre mormogá:
 Ránk szárad a' nyűg, melly alatt nyögött.

KIRÁLY.

Nyűg? és miféle? A' harcz csendre szállt,
Bizton csaponghat tenger' habjain.
Czélt ért, panaszban a' mit sürgetett,
'S még is kevesli a' nép gondomat?
Csekély bitorló vágyának kegyem?

ASTARBE.

Határt nem ismer átkozott dühe.
Mi volna várt sorsához hátra még?
Megkötve a' frígy, tárva minden út,
Csak szorgalom kell, — 's kész aranykorunk.

KIRÁLY.

'S még átkot omlaszt? még nyűggel fenyít?

ASTARBE.

És azt mi göggel. — Borzaszt képe is.
Ha szent királya ellen azt meri —
O akkor, akkor —

KIRÁLY.

Akkor?... Hah, de mért,
Mért kell bevárnom a' végrobbanást?
A' sok panaszszaj, a' sok rágalom
Régen gyaníttat pártszövetkezést.
Mért nem tudattál mindent. Fényre tört,
'S csak akkor értem.... O Leon, Léon!

ASTARBE.

Átkos merészlet, rút cél' kezdete.

KIRÁLY.

Nem üdvökért küldém-e messze őt?

ASTARBE.

Kegyedre mindig átokkal felelt.

KIRÁLY.

És ezt Tirusnak népe merheti?

ASTARBE.

Ezt merni?... Nincs gát, nincsen fertezet,
Mellyen ne hatna túl a' gyűlölés.

Hát még, ha mérgét párthős élezi,
Ki, hogy zavarban gyűjtsön, nem remeg
Kegyes királya ellen is —

Mit is jelenthet mást a' sok szitok?

Mit a' negéddel csattantott vasak?

Azt véltem: egy rész forral csak veszélyt,
Pedig közösleg ordított dühe.

KIRÁLY.

Ki kell nyomozni.

ASTARBE.

Minden rejteket

Pártos nyilaknak árja vészesít.

Nem más rohant meg engem, — nem Leont.

'S ha tovább hatolhat, — o királyom....

KIRÁLY.

Kettőzd az öröket

ASTARBE.

Sokféle csel

Seregli a' gonoszságot körül.
 Nem tör, halálra nem csak nyíl segít.
 Egy mérges, egy máskép kedvelt falat
 Tárt útra lelhet —

KIRÁLY.

Ez mar engemet.

ASTARBE.

Ha Endomír, volt nődnek czimborája,
 Ha ő merészlett mérget tölteni.

KIRÁLY.

Egy szót se rólok.

ASTARBE.

Elfojtám ugyan
 Céljok' szövését; nődet zár 's bilincs,
 Szökött betyárját inség környezi:
 De rút tevésök több merést szüle.
 Azóta vert a' pártosság gyököt,
 Azóta forr — zaj hallatik

KIRÁLY.

Hah, mint ordít megént.

ASTARBE.

Lohadni nem fog e' néptorladék,
 Míg fojtva nem lesz minden ösztöne.

KIRÁLY.

'S mi gátol ebben?

ASTARBE.

Nyilván hirdeti

A' rám lökött, de ellened koholt tör'
 Mellőztetése hűségem' jelét.
 Jajt zúgna most sírodnál dúlt szívem;
 Ha benn marasztaló tanácsom
 Az áldozattól el nem édesít —
 De, ha volt javadhoz buzgó e' kebel,
 Napfényre hozni itt az alkalom.
 — Addig királyom, míg hű aggodalmam
 Megküzdi a' rád mordúlt nagy veszélyt,
 Innen, lakodnak biztos fényöléből,
 Innen bírálgass minden téteményt.

KIRÁLY.

Legyen. Hatalmam' gondodhoz kötöm,
 Intézd haszonnal, 's róla értesíts.
 'S míg fojtva nem lesz a' néplázadás,
 Cseles panasszal bár milly ügy körül
 Zavarni más ne merje nyugtomat.

ASTARBE.

'S ha Fádael?

KIRÁLY.

Még ő sem. Hah fiú!
 Ha elpubított szíved útamat
 Itt is zavarná . . . 's érted égve zúg
 A' nép . . . 's azért süvölt „éljent“ feléd,
 Mert pártolod. Hah elfajult poronty,
 Jobb volna —

A S T A R B E.

Sokkal hübb az ő szive.

K I R Á L Y.

Tartsd szemmel őt is. 'S mindenről tudass.
el.

M Á S O D I K J E L E N É S.

A S T A R B E.

Tartsd szemmel? O csak unszold, csak dühítsd
Az átokontást. Szörnyű állapot!
Borzad, — szívemnek még is víni kell,
'S kétes, mi véggel.... Minden tárgy veszélyt,
'S örök gyalázatot zúg ellenem,
Mint pusztá halmon kergetett avar,
Elhagyva kell elhagyva sínlenem. —
gondolatokba merül.

Leszólva, csúfnak adva szolgaként
Mi gúnyt, 's boszontást kelle hallanom.
Mi megvető hunyorgás omla rám.
Mi átkozódás üdvözlés helyett,
'S ez egyre gyűljön? gyilkot egyre fenjen?
És azt miatta, a' zsarló miatt?
Kinek gyanúja még inkább gyötör.
És mint királyné?... mint királyné?...

fájdalmasan

O érzem, o sors, érzem átkodat.

Mint ágyas . . . o . . . mint zsarnok' eszköze. —
'S ez volna díjam? . . . Tépve, a' miért
Szebb díj kecsegtet. Üdv helyett pokol,
'S örök szorongás környez tőrivel. —

O sors, nemünknek zordon gyilkosa!
Szívünk' veszélye! — O, mi más jövődöt,
Mi mást ígértél. . . . Boldog ifjuság,
Boldog csalódás. . . . O idő, idő,
Hová tűnének bájos álmaid?
Az üdvös álmok, o, hová? hová?

bús merengéssel

Egy ismeretlen tárgyért ömledett,
Ő benne élt csak, benne létezett
E' szív. — Szegény szív, milly méltatlanul
Csapott keresztül a' sors vágyidon. —

Körülömlöve fénytől, gazdagon
Megrakva kincssel, feltűnt a' király,
Feltűnt — 's szemének tűztekingete,
'S gőgös szülőim' készítő vágyai
Rabbá alázták e' rideg kebelt.

Valóra keltnek véltem a' rügyet,
Melly ifju vágyaimban rejtezett;
De akkor, ah, csak akkor érezém
A' vak csalódást, a' most kínozó,
Midőn kifejtve, 's mint a' szép tavasz
Elöntve bájjal megjött Fádael,
'S az utazásban sok nemzet között

Szív - 's elmebéli gyűjtött kincseit
Kitárva bámulást hintett körül,
Csak akkor érzé, — érzé bús szívem,
Hogy benne létesültek álmai,
Az elveszett — 's örökre tán, örökre —
O, o, —

H A R M A D I K J E L E N É S.

A S T A R B E. L I N O N.

L I N O N *sietve.*

Királyné!

A S T A R B E.

Hah! — Te vagy Linon?

L I N O N.

Áldás ügyünknek,

A S T A R B E.

Csak hamar, hamar,

Hol lelted őt? mit szolt? igérte-e?

Derült-e? bús-e?

L I N O N.

Egyszerre annyi kérdés. Megbocsáss

Ha csak tagonként nyugtat válaszom.

Mentem királyné, a' mint meghagyád,
Hogy felkeressem a' szög Fádaelt.

'S mivel leginkább a' kert' alkonya
 Nyujt jó szívének kívánt éleményt.
 Azt véltem: ott lesz. — Nem volt. Néma csend
 Gyászolta távolát. De nem sokáig,
 Mert ím, örömmel tölt zsibaj szegé
 A' néma csendet. Nép ütött zsibajt,
 Melly áldva őt, a' szíves Fádaelt,
 Mint győzedelmest, úgy hozá haza.

A S T A R B E.

Mint győzedelmest? honnan?

L I N O N.

Nem tudom.

Ő, mint dicsően ömlő napsugár
 A' záporozva dúlt ború után,
 Úgy állt' közöttök egy zöld domb felett.
 Innen köszönte a' nép' érzetét,
 'S gyámolt ajánlva innen vett bucsút —

A S T A R B E.

'S aztán?

L I N O N.

Eloszlott a' nép, ő pedig
 Lakához andalgott. Utána én.
 Most gondolám, most kedvez csillagunk,
 És nem csalódtam. Láttad volna csak,
 Csak láttad volna, milly hév szökte meg,
 Milly hév szavamra díszes termetét.

A S T A R B E.

O ég' malasztja!

L I N O N.

„Engem hívat-e?“

Téged királyfi, mondám. Nagy dolog,
És a' hon' üdve gyújtja hű szívét.

Veled közölni. — Mint tanácsadót,
És mint barátot kéret, látogasd meg.

„Sovár kebellet“ mondá, 's szárnyala. —

Már itt epedne lágy sohajtata,

Ha a' pihegve lángzó Házael

Fontos dologgal útját nem szegi. —

A S T A R B E.

Fontos dologgal?

L I N O N.

Szárnyas szózat,

'S a' tűztekinet mást nem hirdete.

A S T A R B E.

Miféle célzt közölhet ez vele?

L I N O N.

Czélját nem értém, mert, mihelyt jöve,

Menést parancsolt. Fádael pedig

Intett, hogy eljő —

A S T A R B E.

E' találkozás.

LINON.

Nincs, mért zavarjon. Hátha czélzatunk
Övével egyez? Ő is csendre vágy.

ASTARBE.

Csak meg ne hűtse.

LINON.

Zápor kell oda,
Olly tűzbe hoztam. Fojts minden gyanút,
Csak arra törj, hogy szívét elragadd.
Légy asszony.... Itt az alkalom,
A' rég ohajtott. Használd ingerit.

ASTARBE.

Elég, ne többet. Forr egész valóm,
Csak most szerencse, csak most.... Templomot
Rakok nevednek, oltárt gyujtatok,
Csak őt, csak őtet hódítsd meg nekem.

ábrándozólag.

Hah szép jövőendő! milly édes titok
Derűl felőled, milly tisztán ömölsz
Szép álmaimban. — O Linon, Linon —

LINON.

Enyhítsd valódat.... Mintha lábdobajt —

el.

N E G Y E D I K J E L E N É S.

A S T A R B E. F Á D A E L.

A S T A R B E.

Min kezdjem? ah, mint szőjjem ingerit,
Hogy szívre hasson? — O lángérzetek!

Fádael fellép.

Hah milly teremtmény!

F Á D A E L magában.

Épség termetén?

'S a' tör?... Nem árt-e bűnnek a' pokol?

A S T A R B E.

Dicső királyfi.... Megbocsáss Uram!

Hogy háborítja szentelt csenedet

Hozzád sovárgó bizodalمام —

Sok ok, felette sok fogott körül.

Tirus kívánja, sorsom kényszerít.

F Á D A E L.

Szent tárgy előttem mindenik.

A S T A R B E.

O szív! — Ki tudna csendet színleni,

Ha bájaidnak hódít ingere?

Úgy van királyfi, sorsunk, 's a' honé

Frigyes vegyülmény a' jobb szív előtt.

Csak ott, csak ottan díszlik a' haza,

Csak ott kecsegtet minden rend körül
A' boldogulás: hol köz értelem,
'S köz ipar csatolja a' hon' tagjait;
Azért, ne bántson lelkes férjfiú,
Ha szívem, a' köz üdvért lángoló,
Hozzád, erősbhöz kíván csatlakozni —
— 'S ki más, ha nem te, o kegyes szívű!
Ki tudja más az önkény' szomjait,
Pártok' dagályát, elhajló ipart
Közép irányhoz édesíteni? —

Az ég kegyében téged küldö le
Mindennel áldva, a' mi bájoló,
Hogy, mint ragyogvány a' homály felett
Intézd nyomunkat végcélunk felé —
Csak egy tekintet tőled, — 's foszladoz
Az üdvkajánló pártosság' köde. —
A' nép egyébkor gyilkos, és daczos,
'S azt is gyalázó, kit sem nap, sem éj
Miatta kívánt csendre nem bocsát,
A' nép királyfi, a' nép csendesül
Mihelyt szemedből ömlöng rá tüzed,
A' boldogító.... A' nép Fádael,
Csak téged istenel, téged sohajt.
Te, csak te bírod, a' mi annyi bajt
És annyi aggodást szül más királynak —
Használd tanácsal.... Irtsd a' gátokat,
Mellyek vadítják a' lét' kedveit.

Ragadd az eszközt.... Nem mindig lehet;
Mert változékony a' sors: most mosolyg,
Majd gúnyra kelve üldöz, megtagad —
Használd barátom.

F Á D A E L.

A' tanács helyes :
Azért, ha célod szent, késznek talál.

A S T A R B E.

Ha szent? — Mi volna szentebb, mint magát
Azon parancsnak adni, melly iránt
Az egész teremtés látszik buzgani?
Mi volna szentebb? — boldogítani,
És egyesült erővel irtani
Mindent, ha hontól üdvöt távolít. —

F Á D A E L.

Legszebb irányzat a' jobb szív előtt.

A S T A R B E.

Mi volna szentebb? mint egy zaklatott
Kinban nyavalygó zajnak áldozott,
Örök gyanútól sínlő, megvetett,
Útált, letiprott lényt gyámítani? —

F Á D A E L.

Szörnyű sanyarság! — És ki volna ez?
Ki illy pokolban? És ki volna az,
Ki látva ezt elég vad megtagadni
A' kart? — Nem ember, átok' szörnye az —

A S T A R B E.

Ki volna ez? Körülünk tespedez,
 Eped, hanyatlik, rozzan, semmisül.
 Ki volna más, mint a' tiprott haza?
 És az, kit sorsa úgy faggat, gyötör,
 Hogy a' hazáé hozzá árnyazat —

F Á D A E L.

Csak árnyazat?

A S T A R B E.

Vállvetve nyögjük a' hon' vészeit,
 'S egymást tüzelve küzdünk ellenök;
 És így feloszlik a' súly, bár minő —
 De, hol hagyottan, mint rideg bogács,
 'S egyedül verődik a' szív vész között,
 Az átok ott, csak ott űz kénydagályt.

F Á D A E L.

O kínözönnel teljes állapot!

A S T A R B E.

Képzeld magadnak egy rongált hajót,
 Melly sziklacsúchoz csapva szertedül,
 'S a' rajta mozgót mind árnak veti —
 Rész elmerül, rész hullámmal csatáz.
 Míg egy fogódott érzelmű leány
 Deszkát ragadni kénytelen, silány,
 És durva deszkát..... Hullong tétova,
 Éj, nap verődni látja vész között.
 Villám ijeszti, rémek környezik,

'S minden csapással új halál öli —
Képzeld magadnak, 's kérdezd szívedet:
Ha sujt-e átkosabb sors, mint ezé?
'S nem gyúl-e kebled védkart nyujtani?
Vagy más ha tenné, — más ha mentené,
Mit szólsz? — Nem istenség gyanánt,
Mit szólsz királyfi?

F Á D A E L.

Irígyleném, ha tenné más, nem én.

A S T A R B E.

Irígylenéd?... Csak rajta, nyujts kezet,
Nem csak hazáért, — egy szív is kiált,
Egy megvetett, egy zaklatott,
Melly érted olvad, érted lángodoz,
Mellyet dühében sziklához csapott,
'S gúnytárgynak szánva a' sors — veszni hagy.
Isméred őt? isméred-e?
Előtted áll, — előtted ömledez —
Előtted olvad —

F Á D A E L.

O szent istenek!

A S T A R B E.

Légy gyámja — légy helyettök —

F Á D A E L.

O atyám!

A S T A R B E.

E' szörnyet, o, csak ezt ne —

F Á D A E L.

Hah czudar!

Mernéd, te gyilkos mernéd? ... O atyám!
 'S te ég te látod ezt? ... Hah rút kigyó —

kardjához kap.

De mért czudarra? ... Vesszsz dühöd miatt.

megvető tekintetet hányva elrobban.

Ö T O D I K J E L E N É S.

A S T A R B E.

Te látod ezt?... Dühöm miatt?... Czudar?
 Való-e? vagy csak álom borzogat?
 Te látod ezt?... 'S mit látna? Egy hevült,
 'S magát epezstve lángoló kebelt,
 Egy sorscsikarta, örvénydúlta szívet,
 Melly vésszajokból parthoz esdegél. —
 Parthoz, hogy áldott béke fogja fel.
 Olly bűn-e ez, mellytől nap borzadoz,
 Sáppadtan elfut a' hold, csillagok
 Sugárt tagadnak, menny boszút kiált,
 Mérge haragját villám dörgi le,
 'S minden pokolként lázít ellenem. —
 Olly bűn-e ez? Vagy csak nekem tilos?
 Nekem halálos?... Más bizton hevül?
 Bizton szerelmez?... Egy rá tolt czula,

Ő bírja hát?... 'S én? annyi kín után,
Csak én sovárgjak enyhért bűnösen?
Csak én?... Dühömben? öndühöm miatt?
Nem úgy-e? Öndühöm tehát, ő ássa meg?
De hátha tág lesz a' sír, — 's téged is,
Hah sziklaszívű! téged is belé —
Belé sodorna —

Nincs-e fegyverem?

Vagy nincs-e tervem?... Hah, be kell tehát,
Be kell az átokontást végzenem?
Nincs mód.... Szívétől vártam enyhülést,
Ő tőle vártam.... 'S még gyalázatot?
'S nincs mód leráznom — nincs mód, csak
dühöm?

'S miatta vesznem, — vesznem kellene?

Lassan vitézke — Hátha visszacsap,

'S téged sodor le pajkos ostorod?

Vesznem, 's miattad?...

Tudd meg: mit jelent

Kaczajra tenni egy lágyúlt szívet.

Én gyilkos? — gyilkos?... Jókor int dühöd,

Czudar? kigyó is? — Hah rút sarjázat

Rútabb gyökérből —

Értök nyögjem-e,

Értök viseljem a' nép' átkait?

Örök nyavalygást értök tűrjek-e?

Hah átkozottság! —

H A T O D I K J E L E N É S.

A S T A R B E. J O Á R D.

J O Á R D sietve.

Mit vélsz asszonyom?

A S T A R B E rá nem figyelve.

'S utóbb kacajjal, mint fenúlt vadak,
Tépjék izekre?

J O Á R D.

A' nép asszonyom.

A S T A R B E.

Miféle nép, éjt borzasztó bagoly?
Miféle nép?... Tán tudja már, 's visít,
'S tapsváltva tombol, majd nyúggel fenyít?
— Félénk teremtmény! Mért e' sáppadás?
Mért e' vonaglás?... Csak menj, állj odább,
Nagyítsd kacajját. —

J O Á R D.

Nagy lelkű királyné!

A S T A R B E.

Nagy lelkű úgy-e? Mert, mint pórebet
Senyves szugodból fényre vontalak.
Hogy, mint hatalmas, törvényt osztogass,
És fél világ remegjen bántani.

J O Á R D.

Nem rossz kebelhez bízálsz asszonyom.

A S T A R B E.

Nem rossz kebelhez?... Hát mi jót tevélsz,
Hogy olyan dicsekvés fellebeg nyelveden?
— A' nép süvöltöz? Mit, nem úgy van-e?

J O Á R D.

Úgy van királyné.

A S T A R B E.

Gúnnyal záporoz,
'S minden fulánkja ellenem zuhog.
Nem úgy van?

J O Á R D.

Úgy van.

A S T A R B E.

Hah sziklás üreg!
Mormogd, csak mormogd vissza mérgemet.

J O Á R D.

Alig lelek szót. — Engedd asszonyom,
Engedd kitárnom, a' mit felfedék.

A S T A R B E.

Csak zúgj, csak ébreszd, a' mi még nem él.
Ébreszd, hogy dühre forrjon minden ér.
Csak jót ne dúdolj bűnajak — ne jót.

J O Á R D.

Dermedve állok, nyelvem fennakad,
Mint kit halálos villám zúg körül.

Ott künn dühöngve zúdúl Fádael,
 Rémit nyomában, átkokat dörög
 Szolgáid ellen, és te ellened —
 'S te itt.... Mi támaszt ortályt köztetek?
 Mi bánt királyném?... E' tűz még kora.
 Fékezd dagályát.... Más czél fogjon el,
 Ha e' betyárnál gátra lelt ügyed.

Méltó-e szolgád tudni titkodat?
 Ne, o, ne sajnáld kegysugáridat,
 Szolgálatomnak legszebb díjait.
 Esk, 's hála készít, hogy bár tűzár közé
 Rohanjak érted.... Szolgáláncz nyomott
 Mint harczy foglyot, inség zaklatott
 Távol hazámtól, — és te nagy kegyű
 Malasztra olvadt szivvel felfogál,
 Fénypolczra iktatál, díszlést adál.

A S T A R B E.

Mi volna még?

J O Á R D.

Mi volna? Megbizás
 Olly állapotban, melly vegyűlt erőt,
 Vegyűlt tanácsot, 's tán erőszakot —

A S T A R B E.

Erőszak ismét?

J O Á R D.

Engedd értenem:
 Mi hoz zavarba? Retteg hű szivem,

Hogy, míg miattad ott künn vést ölelt,
Célzott iránya itt benn gátosúlt.

A S T A R B E.

Iránya?

J O Á R D.

Nem csak a' boszús parancs,
Mellyet kimondál, nem csak a' csapás,
Melly rád özönlött, nyujta szárnyakat
Szolgálatomnak; forró érzetem,
'S a' hála volt fő inger. Ez tüzelt,
Hogy végre hajtsam lelkes célodat.
Mert benne zseny, csak benne üdv nekem.

Hah! hogy körödtől a' rút áldozat
Távol marasztalt..... Nem nyujt hát nekünk
Sem kert, sem egyház biztos védtanyát?
Mit kelle látnom? Milly pártos zsibaj
Szegé keresztül a' csend' ünnepét,
Itt szötte már, — itt szötte csínyait
A' fás homályban próbált gyilkolás.
Szörnyű merészlet!..... Minden kedvezett
Átkos cselének; a' fák, a' haraszt,
Mind, mind javához látszott hajlani.
'S minket, kik érted szánva bár mire,
Úzóbe vettük később a' latort,
Mint gátla minden ág, minden göröngy,
Azt véltem; a' sors harczol ellenünk. —
De mind hiába. Már már kapva volt

A' gyilkos , egy görög nyelvü suhancz ,
 Midőn dühében a' nép ránk rohant ,
 'S a' gyilkolót , mint égnek eszközét ,
 Tovább szalasztá —

A S T A R B E.

Hálátlan csudák!

J O Á R D.

Most harcز feszült. Jól rendelt kis hadam
 Úgy álla bajt , mint hűség' őrfala ,
 Győzött hatalmad , a' népe rogyott.

A S T A R B E.

Otromba férgek!

J O Á R D.

Vigság fogta el

Diadalmi hangban immár a' mezőt ,
 Midőn rohanva , mint zápor szokott ,
 Egy nagy , 's nyilakkal ellátott sereg
 Robbant körünkre.

A S T A R B E.

Honnan illy sereg?

J O Á R D.

Nincs tudva még. A' jelszó , melly eget
 Hasítva dörgött mérges ajkokon ,
 Képzeld királyné , képzeld jelszavát.

A S T A R B E.

Ez volna?

J O Á R D.

„Fádael“

A S T A R B E.

Hah, Fádael?

J O Á R D.

Ő volt az átkozott. 'S nem csak neve,
Nem csak nevében ontá mennykövit,
Képzeld, 's iszonykodj'.... A' had összezsap,
'S vért ontva gázol a' halálmezőn,
'S tán egy sem élne hű néped közül,
Ha, mint keletről a' nap fénynyilát,
Szidóna kertje, a' közel való,
Buja rejtekéből hozzánk nem löki
Az istenelt, az áldott Fádaelt.

A S T A R B E.

Szidóna kertje?

J O Á R D.

Ott volt a' czudar,

Onnan löködött.

A S T A R B E.

Hah gyalázatos!

J O Á R D.

Csendet parancsolt. Meglőn, 's engemet
A' nép előtt, a' gúnytól fúlado
Pórnép előtt, mint orgyilkost, kalózt
Szitkok' nyilával zaklatott tovább.

— Itélj királyné, most ítélj: ha rossz,
Ha ál kebelhez szít-e nagy szived.

A S T A R B E.

Ő tette mind ezt? O, milly rést nyitál
Csábúlt szememnek.... Nyilva már oka
A' durva gőgnek. Hah gyalázatos!

J O Á R D.

Nem mondtam úgy-e? E' szug jégre visz,
Ha nem kutatjuk.

A S T A R B E.

És ő? egy Szidóna?

J O Á R D.

Szidóna? Hátha eszköz volna csak?

A S T A R B E.

Eszköz? mi végből?

J O Á R D.

E' vizsláskodó,
E' néma sírváz, a' zord Házael,
Kihez Szidóna, mint tudod, rokon,
Bár mint palástold vádlott lépteit,
Gyanús előttem, több okból gyanús,
Rá bízni kár volt a' kalmárokat.

A S T A R B E.

'S ki készíté más, mint a' czudar király?
Döbögve vésztől, ő hagyá reá,
A' gályarablásnak, fürkészetét,
'S ha tette volna, — és azt nélkülem! —

Tudod: mi zordan szokta végzeni
A' rá bizottat... Hogyha nyomra lel,
Nem nyugszik addig, míg célhoz nem ér.

JOÁRD.

Ez épen, a' mi engem háborít.

ASTARBE.

Cselt kelle fonnom e' vad szív körül,
'S mivel csak a' dics, és csak a' haza
Birják figyelmét; e' két tárgy közül
Emez segített.... Vértett hő szive
Leon' halálán, nyilván érezé
Mi kár szivároghat belőle még,
Ha gátra nem lel a' kezdett veszély. —
Igy lön: hogy a' gyanúsított kalmárokat
Gondjára vévén több időt ada
Ügyünk' cselének.... Útját álltad-e
Minden tudásnak?

JOÁRD.

A' révpartokat
Kémek sereglik őrszemmel körül.
Nincs ott Leonról hír.... Csak Házael —

ASTARBE.

Ne félj, ha mondom. Meghitt kémeim
Eskkel jelentik: hogy véghez vivé,
A' mint kívántam. 'S nincs-e ott Lamír,
Ki az illy halászatnál próbált vitéz?

JO ÁRD.

Hát a' király?

A S T A R B E.

Mit tudna mást, remeg.

JO ÁRD.

És a' javallat?

A S T A R B E.

Pontig tejesült.

Bezárva tesped. Senki más, csak én.

Még Fádael sem.

JO ÁRD.

Áldott gondolat.

A S T A R B E.

Azért ne hátrálj. Bujtass kémekeket.

Kincset ne kímélj. Csábíts több vitézt.

'S kivált Szidóna' kertjét vond körül.

Nyomozd: mi adta a' sok fegyverest.

A' többit együtt. —

JO ÁRD.

Meglesz asszonyom.

különb részekben el.

NEGYEDIK FELVONÁS.

ÉJI HOMÁLY. FÁS HELY.

E L S Ő J E L E N É S.

H Á Z A E L F Á D A E L fegyveresen.

H Á Z A E L.

Mi volna, hogy gyötörjön, hátra még?
Tekints Tirusra.... Egy kész kárhozat
Voná keresztül hű népén magát.
Mi hát, mi volna még?

F Á D A E L.

A' kérlelés.

H Á Z A E L.

A' kérlelés? 'S ha ez sem nyújt segélyt?

F Á D A E L.

Gyanús, de nem kő a' király' szive.
Viszályok' árján tört egykor keresztül,
Azért vadítja minden zökkenés.
Hát még az álnok nyelv? — Mit nem zavar
Ha átkot onthat?

H Á Z A E L.

Legfőbb bajt neki
Ez szült koronként. . . 'S még sincs eszközünk
Legyőzni mérgét.

F Á D A E L.

Mit? nincs eszközünk?
Birom barátom, eszközét birom.

H Á Z A E L.

Birod királyfi?

F Á D A E L.

Sokban átkozott,
De sokban áldott e' nap.

H Á Z A E L.

Azt hiszem,
Azt vallom én is.

F Á D A E L.

Hah, milly cselszövényt,
Milly fajtalan szót kelle hallanom.

H Á Z A E L.

'S ezt csak ma hallád?

F Á D A E L.

Rút egy gondolat.
Nem, — tűrni nem kell, tűrni nem tovább.

H Á Z A E L.

Tovább? 'S mi eszközt adhatsz ellene?

F Á D A E L.

A' fajtalanság önmagát emészti.

H Á Z A E L.

Királyfi —

F Á D A E L.

Nemzöm a' király. — Talán,
Ha más nem, én illethetem szívét.
Lépésre int a' két kalmár' ügyében
Esdő könyörgés. Használt szózatom. —

H Á Z A E L.

Mit?

F Á D A E L.

Hah, ha ott is dülva a' siker?
És tőle a' czafrától?... Így fog-e
Mindig nyomomba gátot játszani?
Így űzzön ő tovább is kénydagályt?
Bűn győzzön ott, hol jámbor ügy keserg?
Nem... Vége már... Kitünt rút czélzata.

H Á Z A E L.

A' jámbor ügy csak akkor nyer sikert,
Ha irtva lesz mind, a' mi roszra csal.
De hátha késő... Hátha minden út
El van kerítve már?... Akartam én
Csábúlt urunkkal a' vést közleni,
Melly rajta, 's rajtunk leng. - Kitiltatám.
Vétkek' hatalma villant most vasat
Ott, hol Tirusra üdv fakadt előbb.
— Zárt a' királylak mint egy sírűreg,
'S tán, míg örök csend nem lesz, az marad.

F Á D A E L.

Csend, míg örök csend? Hogy, hogy érted ezt?

H Á Z A E L.

Hogy értem? A' jajt ömlesztő bitang
 Astarbe, a' fertelmek' szörnyete,
 Ki, hogy bujítva fojtó kényeit
 Szabadabb erővel űzze, a' királyt
 Mérget vegyítő színfogás alatt
 Rá birta: hogy jótékony asszonyunkat,
 Áldott szülődet börtönsenyv közé
 Örök bilincsre hagyja omlani —

F Á D A E L.

Ne, ah, ne említsd.... O atyám, atyám.

H Á Z A E L.

Hol a' kezesség életéért?

F Á D A E L.

Hah!

H Á Z A E L.

Nézz Tirusra, 's vizsgáld e' nadályt,
 Ki, ha győz mi rajtunk, nincs többé atyád.
 Mi volna célban más? Mért zárta el
 Czinkos hadával?... O tán még te sem...

F Á D A E L.

Ezt merte volna? — O csábúlt atyám!

H Á Z A E L.

Ezt merni?... Nem, nem szép királyfi,
 Az egész világnak inkább, — mint neked.

F Á D A E L.

Az egész világnak inkább? — és nekem?

H Á Z A E L.

Rád nézve szép ifjú nincs, — zárva nincs —

F Á D A E L.

Veszély atyámon, és én, mint fija?

H Á Z A E L.

Minden veszélytől menten ömledezhetsz,
Csak a' sovárgva közlött lángokat
Viszonyozni, tudjad. —

F Á D A E L.

O szűz istenek!

H Á Z A E L.

E' felkiáltás lelked' tűköre.
Ne pirúlj, ne zajlongj ártatlan szivű.
Kit bájövével felruház az ég,
Kit engedelkeny szív, forró kebel,
Szeplőtlen élet, 's készség díszesít
Ha társa szenved nyugzó kín alatt,
Az illy dicső lény mindenütt igéz.
Az ég akarta, ő akarta azt,
Hogy e' bujító asszony' rossz szive
Hozzád ömöljön. Eszközét adá
Az ég kezébe, egy olly eszközét,
Melly dúlt hazánknak üdvét nyissa meg.
Élj e' malaszttal.

F Á D A E L.

O atyám, atyám!

Titkos sugalmad int, hogy vészt kerülj,
 'S miféle vészt, és honnan származót, —
 Im önfijadban kínod' ingere.

H Á Z A E L.

Ne káromold a' természet' kegyét.

F Á D A E L.

Én dűlök? én csapongjak más' jusán?
 Kivált atyámén? O rút fajtalanság!

H Á Z A E L.

Méltó haragban látlak zajgani
 Dicső teremtmény. Megvetés' tüze
 Szikráz szemedből. Így, így Fádael.
 Ezt várom én, ezt a' ledúlt Tirus.
 De korán barátom, még korán epeszt
 Lelkes dagályod.

F Á D A E L.

Tőled hallok - e

Ezen rosszallást? Örvény tátogat,
 Atyám verődik, sodródik Tirus,
 'S még is korán —

H Á Z A E L.

Rád nézve mondom én.

Ha már is így van, o mi lesz tovább?
 — Ifjú, ne képzeld, hogy csak most kele
 A' fajtalan láng, melly ma zaklatott.

Rég kelle már, rég kelle fornia.
Hah, hogy dagálya csak most tört elő,
Csak most ütődött gáthoz. — O Tirus!
Mi más alakban volnál ... O Leon!

F Á D A E L.

Hah, milly nevekkal gyötröd szívemet.

H Á Z A E L.

Rég kelle már a' lángnak fornia.
Bocsásd, ha mondom, 's 'csendét rablom el
Csudált szivednek. Jól értsd meg: Tirus,
A' hajdan áldott, most veszett Tirus,
Neked köszönhet számtalan csapást —

F Á D A E L.

Nekem?... ki vonzóbb e' szívnél feléd?

H Á Z A E L.

Mi jelt idézhetsz?... Van most alkalom.

F Á D A E L.

Mutasd, határozd... Esküszöm neked
Helyt áll, ömölje bár pokol körül,
Helyt áll ezen szív, a' honért verő.

H Á Z A E L.

Idézd elődbe a' lefolyt időt,
Melly sok titoknak rejtven magvait,
A' most folyónak szülte átkait.
Idézd elődbe, 's vizsgálj szorgosan,
Ki sürgeté, hogy míg fogékony is,
Ifjú is, addig kapjon oktatást

Athene' földjén a' kedvelt Leon?
 Astarbe nemde?... Nemde ő vala,
 Ki addig gyötré a' király' szívét,
 Míg rá nem állott? — 'S aztán Fádael?
 Tudod, mi tűzzel hinté csókjait
 Az áldozatra —

F Á D A E L.

Áldozatra?

H Á Z A E L.

'S mint szárnyasíta minden rendelést,
 Ki hitte, hogy csel, e' hű szorgalom?

F Á D A E L.

Hogy csel?

H Á Z A E L.

'S hogy erre legnagyobb okot
 Szép Fádaelhez vonzó láng adott?

F Á D A E L.

Hah fertelem!

H Á Z A E L.

'S hogy e' láng sírt emel,
 Hullámi sírt — 's királyfit lök belé?

F Á D A E L.

Leont - e?

H Á Z A E L.

Zajgó habhegyek között
 Repült Leonnal a' gyilkos hajó,
 Mint sas repül, ha zsákmányát viszi.

Ordítva fogták a' szelek körül,
'S az egész természet háborodva volt;
Csak ők, az ádáz czélnak czinkosi,
Csak ők nem érzék a' mennynek haragját,
Méltó haragját. . . . O, milly szörny az ember,
Ha bűn' mirígye fészkel vad szívéen.

— Képzeld királyfi, milly láz hatja meg
A' gyenge szarvast, hogyha védhelye
Sívó oroszlányoktól felriad,
'S Leont képzelted, a' mint vér között
Astarbe' pártjától leölten
Fetrengni látá hű barátjait. —
Ő sem pihegne már, ha Zádor,
A' ritka hűségű Zádor magát
'S a' vész' öléből elragadt Leont
Nem lökte volna a' habok közé.

F Á D A E L.

A' hősi lelke!

H Á Z A E L.

Nyilak repültek a' szökők után.
De o egeknek virrasztó kegye,
Mi más ítélet leng tőled felénk.
Közötte habnak egy tévedt hajó
Úszott közelben, melly látván jelét
A' két szökőnek, védkart nyujta le. —
De hová nem hat be a' bűn' nyilszeme?
Astarbe' pártja látá a' segélyt,

*

'S mordúlt dühében....Csak szél gátolá,
Hogy zúzva nem volt a' szíves hajó.

F Á D A E L.

O rút iránynak rútabb czinkosi!

H Á Z A E L.

Mit tenne most az üldözött Leon?
Kitára mindent, — 's a' kalmárokat,
Kik átkozódva hallák szózatit,
Könyekre birta....Most tanács iránt
Hálás örömmel Zádorhoz simúl. —
Ez intve tőlem, hogy minden nyomát
Vérszem bírálja, 's tudván, milly csalárd
Az üldözésben romlott udvarunk;
'S azt sem feledvén, hogy közel Tirushoz.
Egy bérczöbőlnél lappang Endomír,
Kihez sok ízben hordott táplaszert.
„Ehhez barátim, egy jó csolnakon,
Ehhez vonúljunk“ Mondá, és Leon
Szavát javallván éjhomály alatt
Hozzá eveztek Endomírhoz —
Ez, mint tanácsnok sokban gátolá
Astarbe' célját, 's mert anyád' ügyét
Védé, cscléhez, nem szegődhetett.
Innen tenyészett a' vád ellene,
Halálítélet innen származott.
Nem élne már, ha el nem szöktetem,
'S étket titokban nem küldök neki —

Képzeld: mi kínsúlyt érzett dúlt szive
Haliván Leonnak estét. —

Vész forrt azonban a' tenger felett,
Azért maradni kellett több napig.
Míg egy nyugalmas éjnek kormain
Áttört dereglyén Zádor megjelent
Ötöd magával nálam Hah pokol!
Mit kelle tudnom —

F Á D A E L.

Hallatlan merény.

H Á Z A E L.

De nem bevégzett.

F Á D A E L.

O bűnáradat!

H Á Z A E L.

Más nap nyitódék a' rút cselszövény,
Más nap nyitódék csak fel.... Borzadás
Hatott keresztül zúzott szívemen,
Midőn jajongva egy kalmár felém,
Felém sudamlott, 's dúlnak jajgatá
Szíves hajóját, öltnek társaságát. —
Közel Tirushoz bokros part körül,
Hová verődtek.... Egy, csak egy tudott
Létmentve futni a' bozót közé —
Mit vélsz? kit átkoz? — Rá ismert vala —

F Á D A E L.

Boszú kövesse, bár ki volt.

H Á Z A E L.

Ki volna más? Joárd.

F Á D A E L.

Joárd - e?

H Á Z A E L.

Mint orvezér.

F Á D A E L.

Most értem.... O egek!

H Á Z A E L.

kezében gyűrűt tart

Isméred ezt.... isméred e' gyűrűt?

F Á D A E L.

Leon' sajátja, szívem' záloga.

H Á Z A E L.

Kikért esengél a' király előtt,

Azon kalmárok hozták tőle ezt.

„Vegyétek úgymond, e' kedves gyűrűt,

Vegyétek őt, 's ha kétség hűtené,

Tekintve rá szörnyedjen Fádael,

'S boszút kiáltson benne minden ér “

F Á D A E L.

Boszút?... halálos intés... Hah kalóz!

kardot ránt

H Á Z A E L.

a' rohanót tartóztatja,

Megállj.... Mi czéled? honnan kezded el?

Boszút akarsz - e?

F Á D A E L.

Hallatlan boszút.

H Á Z A E L.

De kinn ?

F Á D A E L.

Pokolnak minden szörnyein.

H Á Z A E L.

Csalékony ösztön ez. Halld —

N Á R B Á L kivül.

Fádael.

F Á D A F L.

Ki zavar dühömben ?

N Á R B Á L.

Jelszóm : Fádael.

F Á D A E L.

Jelszód ?

H Á Z A E L.

Ne háborítson e' titok.

M Á S O D I K J E L E N É S.

E L Ő B B I E K. N Á R B Á L.

H Á Z A E L.

Te vagy barátom ? Mint áll célzatunk ?

N Á R B Á L.

A' hogy kívántad.

F Á D A E L.

Mindig csak titok?

H Á Z A E L.

Nem az barátom, többé nem titok.

Értsd, a' mi létre kezd már fejlteni.

Zsartól rogyottan pártot sző Tirus,

Hogy tönkre téven átka' szörnyeit,

Az ősi just divatba, — kényeit

Szegvén határba hozza a' királyt.

Nincs más irányunk. Ezt, mint pártvezér

Úgy vallom itt meg.... Nem csekély irány,

Mert számos átkot irt, sok jót tenyészt.

Értsd lelkes ifju! Felfogád ügyét

A' két kalmárnak, kik czélom szerint

Tettek panaszlast. Ők menték Leont....

Mit vélsz? mi sorsra leltek tettökért?

Atyád hevében Astarbének ad

Teljes hatalmat életök felett:

'S rám a' Joárdtól szőtt, de népre kent

Rablást kötötte.... Mit tesz a' czudar?

Gyanún epedve gátokat keres

Felvett ügyemnek.... 'S csakhogyszét legyen

Szóratva gandom, a' kalmárokat

Halálra szánja, 's célját rám veti,

„Hol ők Leont, te őket ott temesd“

Ezt zúgta mérge. — Égnek eszközét

Láttam kezemben. — Mostan, vagy soha,

Most léssz szabaddá elnyomott hazám.
Csak ezt rebegte ajkam, sürgetést
Ettől vevének szárnyas lépteim.
Révparthoz értem. Felkészült hajó
Várt itt parancsra. Félvén új veszélyt,
Joárd' haczerihoz Zádort adám,
'S párthíveimnek nem csekély hadát,
Azon hagyással: hogy Leon felé
Tartván, ha kémem biztos jelt adand,
Titokban őt hozzák el, 's Endomírt.

F Á D A E L.

O ritka hűség! o bölcs szorgalom!

H Á Z A E L.

Mást szült az addig próbált gyilkolás.
— Oreszt, az egyik kalmár' bús fíja,
Kit most Szidóna kertjében fedez,
Hallván: hogy atyját milly sors környezé,
'S értvén, hogy Astarbétől méretett
Ezen halálnem, — tört ragad, 's magát
Lest hányva hallatlan boszúra szánja —

Nem volna már az üldözött fiú,
Ha pártvitézim, és te Fádael
Joárd' dühétől meg nem mentitek. —
Hallván az illyest fegyvert ölt Tirus.
'S már dúlna, hogyha célzatom
Kényére hagyná —

F Á D A E L.

Milly czélzat megént?

H Á Z A E L.

Terjedni látván a' nép' zajdühét
 Sajkát repíték a' sziget felé,
 Hogy még ez éjjel itt teremjenek.
 — Leon' keserve hassa meg szívét,
 Ha ügyünkre nem hajt a' gyanús király.
 Ha még is addig élni engedik. —

F Á D A E L.

Ha engedik, ha élni engedik?

H Á Z A E L.

'S mi benne olly visszás előttd?
 Astarbe érted égve furradoz,
 Halálveszélyben érted volt Leon,
 Őt vesztve biztosb véled kéjleni —

F Á D A E L.

Ne többet.

H Á Z A E L.

És te, hogyha hódolál,
 Nem nagy baj egy únt tőkét irtani. —
 Egy szép pohárban mérget — 's vége van....

F Á D A E L.

Egy szót se többet.... O pokol' dühe!

H Á Z A E L.

És most királyfi?

FÁDAEL.

O istentelen!

HÁZAE L.

Tán csak nem ingott, — nem hajolt szived?

FÁDAEL.

Átkom fejére —

HÁZAE L.

Megvetést löve

A' gög szemedből.... Érte sír neked...

De, hogy ne lennél első, — addig is —

Tán a' csukás útát nyit és atyád...

FÁDAEL.

O kárhozat' fenéje! kardot rántva el.

HÁZAE L utánna.

Egy szót Fádael.

Hiába törsz. —

NÁRBÁL.

Hadd törjön. Vészt reá

Tett rendelésem nem hagy szállani.

HARMADIK JELENÉS.

HÁZAE L. NÁRBÁL. ZÁDOR.

HÁZAE L előbbre lép.

Áldott teremtmény! méltó fényleni

Örök dicsőség közt a' hon felett.

igen közel a' fák közül zörej hallatik.

Mi zörren itt? ki bolygat éjhomályt?

Melly csendre inti a' bús szívet is.

Ki vagy?

Z Á D O R látatlanul.

Barátod.

H Á Z A E L.

Jelszód?

Z Á D O R.

Fádael.

H Á Z A E L.

Áldás ügyednek.

Z Á D O R fellép.

Átkos lappanás.

H Á Z A E L.

Te Zádor itt?

Z Á D O R.

A' mint parancsolád.

H Á Z A E L.

Igen serényen. Hát védenczeid?

Z Á D O R.

Egy partöbölnek bújják rejtekét,

'S vést félve kérnek: hozz hamar segílyt;

Mert nincs szug, mellyben fegyvercsörrenet,

Tőrös lesengés, mérgezett nyilak

'S kémraj ne űzne csalt. — Üss lármajelt,

Mert nem tanácsos többé a' halasztás. —

N Á R B Á L.

Azt tartom én is. Még most forradoz,

'S bár tűzbe kész a' zajdúlt népsereg.
Kiket kezemre bízott a' király,
És még parancsom intéz, a' vitézek,
Bár sok közülök kincsnek hódola,
Csak jelre várnak. —

H Á Z A E L.

Itt a' várt idő,
'S nehogy dugába düljön még Tirus,
Lépést előre.... Készen mindenünk...
De czélt nem érünk, még itt nincs Leon.
Ő szentesítse a' kimért irányt. —
Hű bajnokimmal érte költözöm,
Itt léte többet használ, mint vasunk.
'S tán vér sem árad.... O szegény Tirus!
— A' szolgahad, melly a' kertnél vigyáz,
Hol Oreszt 's baráti osztanak szabályt,
Akármí jelre mindjárt itt terem.

Nárbálhoz.

Te addig itt benn fékezd a' dagályt,
Nehogy kitörvén ártson. — 'S mint hagyám,
Leső veszélytől őrizd Fádaelt.
Most Zádor induljunk

Nárbállal kezét fog.

Isten veled.

Zádorral el.

N Á R B Á L.

Áldás tetézzé szent iránytokat.

el.

N E G Y E D I K J E L E N É S.

KIRÁLYI LAK.

A S T A R B E. J O Á R D.

J O Á R D.

Mi volna más, mint pártcsel ellenünk?
 Borzadva láttam a' fegyverrakást,
 Borzadva a' rabszolgák' nagy hadát.
 Szidóna' kertje az, honnan reánk
 Végső veszélynek omland zápora.
 Ott tombol, új csapásra ott feni
 Tőrét az álnok gyilkos, Fádael
 Onnan lökődött, a' sok fegyveres
 Itt kelt csatára —

A S T A R B E.

Hát csak Házael,
 Ő, kit leginkább tisztel a' király,
 Ő volna köztök pártvezér?

J O R R D.

'S ki más?

Olly szótalanná Nárbált ő tevé,
 Ezt sem tanácsos többé bántani. —

A S T A R B E.

És még Szidóna is?

J O Á R D.

Ki birja más

A' szép királyfit?

A S T A R B E.

Ő mer ellenem?

J O Á R D.

'S mi gúnykaczajjal —

A S T A R B E.

Még gúnnyal gyaláz —

J O Á R D.

'S ha vissza nem csapsz, végkép eltipor.

A S T A R B E.

Hah, visszacsapni —

J O Á R D.

Módot nyujt az ég.

Ha ragyogni vágysz, — csak egy szót, — 's
mentve vagy —

A S T A R B E.

Bár mit, csak omladást ne hozzon —

J O Á R D.

Kitudtam azt: hogy lázadoz Tirus,
Nincs szug, hol át nem hatnak kémeim
Felfedve minden. Ámde fő veszélyt

A' fegyverőrző szolganép okoz.

Ha ezt ledúlom, veszve Házael,

'S a' czafra véle, és minden görög.

Engedd királyném, míg az éjhomály

Kedvezve szolgál, engedd meg nekem,
 Hogy pártvitézim rá rohanjanak
 A' szolganépre. . . . Szándékom körül
 Ne aggj veszélytől —

A S T A R B E egy bejött szolgálhoz.

Hah, mi baj? mi hír?

S Z O L G A.

Egy szinte fúlado kém azt beszéli:
 Hogy nép kalandoz a' tenger körül.

J O Á R D.

Ki útasítja?

S Z O L G A.

Azt nem tudta ki

J O Á R D.

Mi volna vészes ott?

S Z O L G A.

Azt sem tudom.

J O Á R D.

Lódúlj, — parancsold meg neki:
 Menjen, repüljön, 's minden motszanást
 Hüven közöljön Szolga el.

Másképp. — Szörnyűség,
 A' gyávaság mit nem hoz még reánk. —

A S T A R B E.

Kedves Joárdom.

J O Á R D.

Ismersz asszonyom.

Nem egy-e sorsunk?

A S T A R B E.

Végezd, bár mi lesz.

J O Á R D.

Ez kelle csak rohanva Lamírba ütközik.

Ki vagy?

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

E L Ö B B I E K. L A M Í R.

L A M Í R.

palástjába burkoltan.

Hah árulás!

Pokol' szövése!

A S T A R B E.

O Lamír.

J O Á R D.

Mi baj?

Hol hagytad a' kalmárokat?

L A M Í R.

A' csalfa férgek.... Mindenünk oda....

J O Á R D.

Véghez vivéd-e?

L A M Í R.

Fontos volt gyanúnk.

Ők gyámolák az omlasztott Leont,
'S hogy eltapodjon, életben hagyák.

J O Á R D.

Hogy eltapodjon?

L A M Í R.

Mindenünk oda.

A S T A R B E.

O szólj... Joárdom.... O, ha még lehetne —

L A M Í R.

Ha gyorsaság nem, — más mód nem segít,
De kétlem azt is. Csak halld asszonyom.

Adott parancsod teljesítve volt
Próbált hajómon, meghittebbjeim
Sovárgva lesték a' két kárhozottat.
Jöttek.... Megettők Házael repült
Derék csapattal. Nem gyaníthatám,
Hogy csel szövődik; mert rejtélyidet
Előmbe rakta mind, 's hők sűrgetett,
Hogy teljesítsem pontig célodat.
Igy szólt az átkozott, 's míg engemet
Parton marasztva értesítgetett,
Az alatt hajómban számos párthivét
Tevé urának.... Most parancsot ad
Az indulásra. Szárnyalt gyors hajónk.

De hová? Ki hinné? egy bércszug felé,
Hol titkon őrzé Endomír Leont. —

JOÁRD.

Csalárd teremtés.

A S T A R B E.

O ezt Házael —

L A M Í R.

Őrsánczba verve mit nem kell vala
Rólad királyném, rólad hallanom.
Hah — hogy kezemnél nem volt fegyverem.
De meg, pokolnak gúnyos fajzata,
Meg fogsz lakolni e' gyalázatért. —
Igy nyögtük addig a' kudarcz' nyügét,
Míg sajka nem szállt új hírrel felénk.
Most éjhomálynál, mint bódult halak,
Úsztuk keresztül a' hullámokat.
Míg ott, hol erdőfogta part körül
Nem messze Házaelnek műhelye,
Ki nem kötének. — Itt csak elszökés
Rajzott agyamban. Minden rést, 's lyukat
Szemügyre vévén, a' mint egy lator,
A' Zádor, a' legzordabb, eltűnék,
Én is kivergődtem markok közül —
Igy áll királyném dolgunk.... Adj segílyt,
Ha még segíthet, mindent mer karom.

JOÁRD.

Ha még segíthet?

L A M Í R.

A' nép forradoz.

J O Á R D.

Ezt zajdühéből majd kifejtem én,
Csak amott határozz.

L A M Í R.

Vízomlék gyanánt
Hallám zuhanni Házáelt, 's hadát.
Leont behozni, — 's a' király előtt —

J O Á R D.

Mit ?

A S T A R B E.

Azt nem, azt nem, inkább a' halált.

J O Á R D.

Lamír ne csüggedj. Mindenünk oda ? —
Nem, míg kezemből kard szór rettegést,
Ügyünk ne merjen véstől bomlani.

A S T A R B E.

O szólj, parancsolj —

J O Á R D.

Halld Lamír.

Zárt udvarában a' várnak hevül
Egy hű, 's csatákban edzett őrcsapat
Vidd azt magaddal. Intézd fegyverét,
'S míg én Szidónát, 's pártját széttöröm ;

Te Leont, 's kik érte forrnak, semmisítsd.
Most menj.... Szerencséd markodban vagyon.

L A M Í R.

Tettem mutasson buzgást, nem szavam.

el.

H A T O D I K J E L E N É S.

A S T A R B E. J O Á R D.

J O Á R D.

Hát most barátném? még most sem hiszed,
Hogy a' királynak sírt kell tátanunk?
Vagy örök dicsőség, — vagy gyalázat —
Két szóba rejté a' sors létedet,
Két szó határoz.... Milly különbség!
Örök dicsőség, és örök gyalázat. —
Dicső királyné! egy nemzet felett
Édes gyönyörben lengve fényleni —
Mi égi boldogság....

A S T A R B E.

Meg kell tehát?

J O Á R D.

Vagy örök gyalázat.... A' tömlöcz kinyíl —
A' volt királyné, — a' mentett Leon, —
És Endomír, — 's a' csábított király —
És Fádael....

A S T A R B E.

Hah átkos gondolat!

Ne, o, ne többet.

J O Á R D.

'S mind ezt egy ital —

Egy mérgesített, egy kedvelt ital —

A S T A R B E.

Végezz akármit —

J O Á R D.

Fádaelt nekem. —

Te a' királyt.

A S T A R B E.

Tarts számot. —

sietve el.

H E T E D I K J E L E N É S.

J O Á R D.

Kedvelt királyném! — Megnyertem tehát

Örök szerelmét? Számot tarthatok?

Ez kelle csak?... Kilökve már nyilam,

Őt visszavonni többé nem lehet.

'S ki kérdi: kit, 's hol ér a' nyíl, ha száll?

Csak célzott emeljen, mindegy, bár hogyan. —

Nagysági fény, te gyujtasz engemet,

'S míg ingatag vagy, nem, nem nyughatom. —

Hah! milly jövendő nyíldogál nekem.
Mi kéj ölében ringva fény között
Éldelni a' hatalmak' kényeit, —
Alázva látni nemtelent, nemest,
'S imádva lenni, — mint ma Fádael,
Mint Fádael?... Hah otrombúlt kölyök!
Te fogsz-e mint gát útban állani?
Te fogsz kudarczra tenni nép előtt?
Én gyilkos?... én kalózvezér?... czudar?
Lassan vitézke... Meglássuk, ki győz...
Torkodra forrnak.... Csak még egy kicsinyt....
Kész már vitézke, kész már több gyilok...
Ha ha ha el.

ÖTÖDIK FELVONÁS.

KIRÁLYI UDVAR. SETÉTSÉG. ÉGI HÁBORÚ.

E L S Ó J E L E N É S.

F Á D A E L. kivont karddal.

O szenvedélyek' átkos tébolya!
 'S te észt gyalázó vétkeesség' köde,
 Mi kárhozat forr tőletek belénk
 Itt, a' malasztos földnek birtokán,
 Hol üdvre nyit minden kis tárgy rügyet.
 — Ömlöng az ösztön a' szívből jövő
 Tökélyt imádva a' szép üdv felé,
 Göröngyös út, kaján gát késteti.
 'S ah, milly zavarba csapják habjai,
 Milly cselszövénnyel fojtják gerjei
 A' bűnmirigynek.... Nincsen semmi mód
 Kivíni a' nekünk szánt szép irányt.
 Fegyver parancsol a' szív' birtokán.

villan, dörren.

Rémek sereglik bár a' bűnt körül,
 'S villám, riasztó villám zúg boszút,

Nem, czélt nem ér.... Reng a' jámbor kebel,
'S mivel nem érti, mért zajong az ég,
Mélyen tepesztő bánatban mereng. —
Nem reng az átokfonta vad kebel,
A' gyilkosított kény nem tántorog,
Sőt gúnyra kelve szórja szitkait,
'S hahotával úzi a' kezdett dagályt.

villan, dörren.

'S ti menny' ölében dörgő istenek,
Ti, o, ti hagynátok? villan Vagy mit jelent?
Vagy mért riadalmaz a' dörgő harag?
Csak egy boszúló villámot, villan 's lerogy
Az ész szidalmazó bűnkény' dühe.
Vagy nincs-e más mód?... Méltatlan talán
Nyiladra a' föld' czinkos szörnyete?

villan, dörren.

Csak ints Teremtő, csak módot mutass.
Kész, míg erében élet forr, ha kell,
Bajt víni bűnök ellen kész karom. —

egy beburkolt gyilkos Fádael felé sompolyog.

Mert, hogy csapongjon bűn erkölcs felett,
Az nem parancsod. villan Szennytól tiszta szív
Az, a' mi kedves létünkéből neked,
De hol divatlik illy szív bűn miatt?
Vagy lát-e csendet a' sok vész között?
Örök nyavalygás lesz minden nyoma.

dörren, villan.

'S te tűröd ezt mennynek szent istene?

Te tűröd ezt?... Csak egy jelt. villan.

Ösvényt előmbé égi tűz. midőn menve a' levegőt
vagdálja, a' gyilkosra csap, ki borzadva hátrál, akkor
nagy csattanás.

Ki vagy?

Ki vagy pokolból űzött szörnyeteg?

Mi cél noszíta odvadból ide?

Hogy számosítsd a' már áradt gonoszt.

Mi zaklatott fel átkok' fattya te?

villan, a' hátráló gyilkost úgy ragadja mellben, hogy
kezei a' palást alá szorúlnak.

Szólj néma bűn, — nyisd szóra ajkadat,

Ha még rebeghet a' sok vád miatt,

Melly rajta fészkel átkos nyelveden. —

Adj jelt. megrázza Mi hordoz itt?... Mi kényszerít,

Hogy kárhozatra szánd vad lelkedet?

Adj jelt — kardját szívének szegezi.

G Y I L K O S.

kezeit egyre, de haszontalanul szabadíttatja.

Megengedj.

F Á D A E L.

Hah rengő fene!

Mért e' zajongás?... Mit főz rút szived?

Elő gonoszság' rabja. nagyon ránt a' vonakodón, ki-
nek kezéből a' gyilok kifordul, villan, dörren.

Hah, mi ez?

Mi fénylik ott, mint rémnek tűzszeme?

Mit látok? — Hah, gyilok, gyilok —

Kitől pokolnak fattya? — Szólj, kitől?

Szólj, mert különben — kardját szívének tartja.

GYILKOS.

Megbocsáss Uram.

Mindent kivallok.

FÁDAEL.

Honnan e' gyilok?

GYILKOS.

Joárd királyfi —

FÁDAEL.

Mit? Joárd?

Ő adta? és mért, és mért szörnyeteg?

GYILKOS.

Hogy szíveden keresztül —

FÁDAEL.

Szívemen,

Hogy szívemen keresztül — ellőki magától.

Rém fog-e,

Vagy kárhozat zúg átkával körül?

Hogy szívemen, hogy zúzott szívemen?

Ha már atyámén — dörren. Hah boszús egek

kardot villogtatva indul.

NÁRBÁL Kívül.

Hol vagy királyfi?

FÁDAEL.

Csak zúgj, csak süvölts,

Megyek haragnak mérges istene,

Csak ints egedből — villan.

M Á S O D I K. J E L E N É S.

F Á D A E L. N Á R B Á L.

N Á R B Á L.

Fádaelt érintve. Aronban a' gyilkos mindig hátrál, végre elcsont.

Egy szót Fádael.

F Á D A E L.

Hah testesült boszúszörny.

N Á R B Á L kérlelőleg.

Fádael.

F Á D A E L.

Vagy gyáva e' kar?

N Á R B Á L.

O boszús egek!

F Á D A E L.

Boszús?... ki ordít itt boszút felém?

N Á R B Á L.

Boszút kiáltson minden dörrenet.

Boszút barátom, hallatlan boszút. —

F Á D A E L.

Barátom?

N Á R B Á L.

Illy veszélyes pillanat

Meltán nagyítja döbbenésedet. —

Langyos feszülésben mutatkozott

E' szív irántad. Volt ok rá elég...
 Üdv várt Szidóna' karja közt reám.
 Te dúltad össze lelke'm' álmait, —
 De vége már... 's ha vontatsz késkedést,
 Ön álmaid sem díszlenek tovább. —

F Á D A E L.

Egy szóba mind.

N Á R B Á L.

Szidónán vész üvölt,
 Kertjét ledúlni, őreit leölni,
 'S őt halva hagyni.... Ezt rebegte volt
 A' szívszakadva robbanó Likász.

villan, dörren.

F Á D A E L.

Melly részre most o zaklatott kebel?
 Melly részre most?... Itt zárt atyám eped;
 Amott Szidóna.... Engem tőr kerít....
 Hah átkozottság! —

N Á R B Á L.

Téged tőr kerít?

F Á D A E L.

Melly részre most?

N Á R B Á L.

Jönöd kell így velem.

Atyád? ki férhet hozzá? Számtalan
 Fegyver keríti. A' nép gyűlöli. —
 'S inkább Joárdon áll véres boszút. dörren.

F Á D A E L.

Joárdon?

N Á R B Á L.

Ő dül a' kedvelt szüzön.

F Á D A E L.

Hah! — elrohan, villan.

N Á R B Á L.

Most egeknek lángja most.

el.

H A R M A D I K J E L E N É S.

Csarnok. Egyik oldalában lámpás pislog.

A S T A R B E.

Hiába mind.... Elzárva minden út,
 Senkit sem enged. — Nem kíván italt,
 Mint szokta máskor. villan

Hah pokol' tüze!

Mi zaklat így? Ki dülja czélomat?
 Halál ijeszt-e? rémnító halál?
 Mi vont körébe? rémek pözsgenek,
 Kínok vigyorgnak, bűnvád ostromol.
 Mi zaklat így? Káprázat bolygat-e?
 Ki jósol átkot?... Vesztve hát ügyem?
 Lánczot nyakamra? borzasztó halált?

Ha ha ha! egy porontytól tartsak-e?
 Én? . . . Hát Lamír? . . . hát a' vitéz Joárd?

tompá moraj.
 Mi mormog itt? . . . Ki dörmög végveszélyt?
villan, dörren.

Hah rettenet, szívfojtó rettenet!
 Kimélj, ne gyilkolj. — Borzasztó egek!
 Zúzó hatalmak. . . . Csak kiség pihenj,
 Kiség nyugodjál büszke háború —
 Ha téve lesz. . . . Én csúszszak? én nyü-
 zögjek? . . .

Meg kell itatnom —

midőn elindul, nagyot csattan, akkor rohan be Lamír.

NEGYEDIK JELENÉS.

ASTARBE. LAMÍR.

LAMÍR.

Átkozott fenék!

ASTARBE.

Ki vagy halálszörny, rémítő csuda?

LAMÍR.

Ki vagy? — Viharnak áldozott porond,
 Játéka gunynak, zaklatott avar.

ASTARBE.

Mi zaklatott? hol néped? . . . hol Leon?

I. A M Í R.

Mi zaklatott? Cseladta kardözön,
 Mellyet pokolnak csapkod zajdúhe.
 Népem?... Sebében hörg.... De hol Leon?
 Dölyföngve száll, tűzpallost villogat,
 Boszút kiáltoz —

A S T A R B E.

És Joárd?

I. A M Í R.

Joárd?

Ha szárnya nincs, útat nyit Házael.

egy Bajnok fegyvert csörtetve jő.

A S T A R B E.

Egek! —

I. A M Í R.

Ki csörtet itten?

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

E L Ő B B I E K. E G Y B A J N O K.

B A J N O K.

Rabság' hirnöke.

Hol a' királyné?... Mindenünk oda.

Joárd leroskadt.... Vesztve a' csata.

A S T A R B E.

Joárd leroskadt?

L A M Í R.

Vesztve a' csata?

B A J N O K.

De megsiratják a' győzött boszút.

L A M Í R.

'S a' hű seregből mind — mind elveszett?

B A J N O K.

Ki föld harapva vérben nem motoz,
Talán csatáz még... Sok velem jöve,
'S az őrcsapattal, melly ott lent tolong,
A' várnyilásnál formált védfalat.
Ha vezére volna —

L A M Í R.

Hah, kövess.

a' Bajnokkal el.

H A T O D I K J E L E N É S.

A S T A R B E.

Fuss, fuss Lamír.

Csak fel ne, fel ne. — O vész' éjjele!

Való tehát? Joárd leroskadt?

'S értem csatázva roskadt volna le. —

Derék vitézlő. — Áldás hamvodon.

Áldás-e? áldás?... Hah, ha kárhozat,
Ha kárhozat.... dörgés, fegyvercsattogás.

Csak dördülj vércsata,
Csak zúgj dühöngés... Vesztve a' csata —
Joárd leroskadt. — O —

H E T E D I K J E L E N É S.

K I R Á L Y. A S T A R B E.

K I R Á L Y -fegyveresen.

Ki jajgat itt?

Ki mer lakomban fegyvert villogatni?
Nyilak rohannak ablakom felé,
Nincs szug, hol átok nem mennydörgene. —
Te itt? 's magadban?... Hah, mi zaklat így?
Ez volt ígérve?

A S T A R B E.

Mindenünk oda.

Joárd leroskadt.... Vesztve a' csata.

K I R Á L Y.

Joárd leroskadt? Vesztve a' csata?
Ki merte ezt?... Kit zúzzon mennykövem?

NYOLCZADIK JELENÉS.

ELŐBBIEK. HÁZAEEL LAMÍRRAL VAG-
DALKOZVA. POLGÁROK. KATONÁK.

LAMÍR.

Fuss, fuss királyné. —

HÁZAEEL. átdöfi.

Nyiss utat pokol.

Hol a' király?

KIRÁLY.

Hah színes áruló!

HÁZAEEL.

Én áruló? hadához. Hüvelybe a' vasat.

A' bűn hanyatlott.

KIRÁLY kardot emelve.

Folytasd vérszopó.

HÁZAEEL.

Én vérszopó?

KIRÁLY.

Hálatlan szörnyeteg!

Hol díszlik a' hűség, ha ez csalárd?

Most látom... O csselfonta szorgalom!

Most látom a' gyilkost. — Leon, Leon. —

HÁZAEEL.

Körüled áll az átkok' szörnyete,

Kérdezd, ha méltó, kérdezd e' fenét,
Ha maradt-e egy kis pont ép a' hazán,
Ha maradt-e egy tárgy, bár milly szent, 's
dicső,
Mellyen nem áldozott... Kérd : hol Leon?
Kérd e' bujától a' szűz Fádaelt —

nagy csattanás.

ASTARBE.

egy katona' karjának rogy.

O rettenet! —

KIRÁLY.

vad tekintetet hány.

Szent istenek! hová?

**Kihez vonúljak? Ott árulkodás,
Itt lelki vád tán — Astarbe eltámolyog.**

Szörnyű állapot!

Vigyétek őt. Segítséget neki.

HÁZAE L.

Lánczot királyom lánczot —

KIRÁLY.

Hah czudar,

Otromba szolga! Még te fogsz nekem
Te fogsz parancsot hányni énnekem?
Nem elég-e hálátlan csuda,
A' vér Leontól? még királyodét
Szentelt királyodét is szomjazod?

H Á Z A E L.

Egy szót királyom. —

K I R Á L Y.

Hitszegő nadály!

Mi cél dühité kormos lelkedet,
Hogy pártot üss? — 's hogy e' vad népgulyát
Hálát felejtve hurezold ellenem?

H Á Z A E L.

Uram királyom! szent a' nép' neve,
Ő benne int azon dicső irány,
Mellyet kivíni a' király' ügye.
A' nép teremti üdvös fénykörét;
Hogy, mint sugárit a' nap föld felé,
Úgy hintse rá az üdv' malasztjait.

Gondok ragadják a' hon' emberét
Saját körének vonzadalmi közt,
'S a' számos inger, a' sok czélyetés
Csak úgy tenyészthet kölcsönös sikert:
Ha a' felette virrasztó király
Szentül betölti a' néptől adott,
'S esekkel pecsételt hontörvényeket.

K I R Á L Y.

'S ki szegte más, mint a' népnek dühe?
Üdvpálya nyílt meg a' frígglyel neki,
Vad-unszolása teljesítve volt.
Kitárva minden út, — csak szorgalom,
'S hűség, — de fojtva, régen fojtva ez. —

H Á Z A E L.

Nincs, nincs királyom! Ismerd népedet.
Az, o, az ömlesztett minden gonoszt,
Hogy esalfa nyelvnek nyujtottál hitelt. —

Idézd elődbe a' lefolyt időt,
Idézd azon kort, mellyben fényköröd
Világsudálta dísszel ömledett.
'S mért?... Mert kegyedből üdv sugározék.
A' nép imádott. Fél világ uralt.
Versengve szállt révedhez sok hajó;
Mert szent igazság állt őrt birtokán.
Áldott, ha indúlt: áldott, hogyha jött.
Tirus ragyoglott. —

Harcz kelt ellened?

O akkor érzéd, milly szent vonzalom
Csatlá ügyedhez a' nép' fegyverét.
Jelenése győzött..... A' vert had hajolt,
'S árként folyasztván zsarlott kincseit
Térdelve vallá szolgádnak magát. —
Tirus ragyoglott. —

Most, most fészkele

Lángzó szivedbe a' negéd magát.
Kedvtelve nézted a' földhöz tapadt
Szolgák' csuszását.... Megrögzött daczod
Az egész világtól hódolást csikart. —
Vágyad feneklett.... A' nép, melly imént
Kész volt csatákban érted vérzeni,

Csuszkalni késett... Most vadkan gyanánt
Törél keresztül üdvforrásain.

Adót adóval, vámsúllyal nyomád
A' rév' divatját. Pusztaság leve
Ott, hol világnak népe forrt előbb.
Szolgák' hadával raktad meg Tirust,
Ő még sem ingott. —

Majd az ősatyák'

Dicső korában kelt törvényeket
Kezdéd tapodni. A' nép csak panaszt,
És kérlelési buzgást nyujta be
Elzárt körödbe. Nem használt... Tirus
Már ekkor ingott —

Rablókból eredt

Hadad' dagálya vészt szórt tétova.
Boszút kiáltott a' pártos Nilus
Feldúlt hajóiért... Felt Termutis
A' gyúlt veszélytől. Tőled várt segílyt.
'S te szégyenítvén hősi népedet,
Szolgák' hadával űztél háborút.
Magát gyalázva szemlélé Tirus,
Még is csak ingott —

Már most fényre tört

Az eddig rejtett fajtalan dagály.
Joárd, az ádáz róka, Endomírt,
Ágyas tolá ki a' kedvelt királynét
Méltó helyéből, 's messze várfalak

Közé rekeszté. A' mint híre lön,
Tirus hasonlott —

Kárhozat lépé
Édes hazánkat. Rablás, gyilkolás,
És minden, a' mi átokkal vegyes,
Áradva omlott o Tirus reád —
Ő még sem oldá fel boszús vasát.
Csak akkor, o, csak akkor, hogy Leon. —
Képzeld: mit érze csábított szived?
Halálra vetni egy illy magzatot —

KIRÁLY.

Halálra vetni?

HÁZAE L.

'S még bámúlsz azon,
Hogy zúg ügyedben, 's ordítóz Tirus?

KIRÁLY.

Halálra vetni?

HÁZAE L.

'S olly kezek közé,
Mellyek szivednek vérét szomjazák. —

KIRÁLY.

Hah!

HÁZAE L.

Kik valának a' panaszkodók?

KIRÁLY.

Házael' kéveire mutat, nyomosan.

Ezek mutatják.

H Á Z A E L méltósággal.

'S mentett életed.

K I R Á L Y.

Az enyém-e ?

H Á Z A E L.

'S a' díj tettökért ?

K I R Á L Y.

Astarbe tudja —

H Á Z A E L.

Ő ? — ő tudja csak ?

'S te nem királyom ? — O igen, 's ki más,

Ki tudja jobban más ?... Ő tudja csak,

Tengerbe mint kell hányni büntelent.

hozzá közelít, élesen.

Mert tán bűnösnek nem vallod Leont —

K I R Á L Y.

Leont ?

H Á Z A E L.

Ha bűnös, úgy méltó vala —

K I R Á L Y.

Méltó ?

H Á Z A E L.

Nem, az nem volt ; — máskép hogyan ,
Hogyan segízné hab közül az ég.

K I R Á L Y.

Mit ?

H Á Z A E L.

'S hogy csavarna hozzá olly hajót,
Mellyről segédkart kalmárnép ereszt —

K I R Á L Y.

Szent istenek! 's ki merte volna ezt?

H Á Z A E L.

Ki merte?... Az, ki már szivedre tört,
Astarbe, 's a' bujálkodó Joárd.
'S ha én, ha a' szent czélt esdő Tirus
El nem csavarjuk a' tört —

K I R Á L Y.

Hah hazug!

A' tört?... csavarni a' tört?... Úgy van-e?
'S még is czudar te, — még is őt lesi
Kert' alkonyában a' tör.... Rút hazug!

H Á Z A E L.

Csak nem lohadhat átkozott gyanúd?

egy hősnék int, ez eltávozik.

K I R Á L Y.

Gyanúm? lator te — nem lohad gyanúm?
Hol a' bizonyság? Rosz szívnek jele
Másokra kenni vétke' mocskait.
Szent czélt ügyelne pártos lelketek?
Használ-e szent czél éji borzadást?
Hallgatsz bitorló.... O, ha már Leont,
Ha már ledúltad őtet.... Űzd tovább, —
Kardhoz zsiványló — kardot emel.

KILENCZEDIK JELENÉS.

ELŐBBIEK. LEON,

LEON.

terjesztett karokkal atyjának szalad.

O atyám, atyám!

KIRÁLY.

Szent istenek! kardját elejti.

Mi szózat ez?... Leon —

megöleli.

Való-e? vagy —

LEON.

Való atyám, való —

KIRÁLY.

Való?... 'S te mondd ezt Leon?... Való?

Halálra vetni —

LEON. Házaelt ölelve.

Itt van gyámolom,

Atyám öleld őt —

KIRÁLY.

hátra retten, félig szédelegve.

Én öleljem őt?

HÁZAEI.

kevés csendesség után.

Dicső királyom! érve, a' miért

Buzgott ezen vas. kardját nyujtva.

Vedd, 's ismerd, mi szív
Lángíta hozzá kapva ellened. —

KIRÁLY. Házaelre borúl.

Vedd, vedd magadhoz nagy lelkű vitéz.
Vedd ritka szívű... 'S üzd szent czélodat,
E' gyilkos, e' buján vad asszonyon —
Csak téged illet.... O Leon, Leon —

LEON.

Áldás az égnek érted jó atyám.

körül tekint.

De hol, hogy itt nincs, hol van Fádael?

KIRÁLY.

Egek, ha ezt is —

HÁZAEEL.

Nárbálra biztam. Itt van —

T I Z E D I K J E L E N É S.

ELŐBBIEK. NÁRBÁL.

KIRÁLY.

Nárb — — Mi ez?
Mi rémes arcz ez? Mért e' bús szemek?

NÁRBÁL.

Örömkönyűket látok ömleni

A' sirt szemekből; mélyen illető
Fohász jelenti a' várt ünnepet,
Az üdvnek ünnepét.

KIRÁLY.

Vegyítsd közé,
Vegyítsd szivednek hű érzelmeit.

NÁRBÁL.

Áldozva szoktuk ünnepét
Az égi kegynek díszesíteni —
Megtéve már a' méltó áldozat.

HÁZAEEL sejtőleg.

O ég, be súlyos titkos végzeted!

KIRÁLY.

Teljes hatalma rajtunk.

NÁRBÁL.

Kitünt, mi célért harczolánk uram!
Szent cél az, és csak ő, csak ő vala
Méltó, hogy érte tiszta áldozat gyanánt
Essék az égnek....

Csak vas segíthetett....Intézve volt
A' vérkimélés....Házael Leont,
A' zaklatott nép' lángját tárgyazá
Az én figyelmem.... Mély volt a' keserv,
Mélyebb az ösztön, melly boszúra vont —
Forrott az inger, a' mint egy görög
Rablást kiáltva omladott felém. —

Most, mint gerébet rontott áradat,
Zúdult dühében a' nép, és rohant.

Én félve bajt, a' bolygó Fádaelt
Biztos kezekhez vágytam csatlani,
De ő Joárdot hallván zajlani
Azon, kit szíve olly tisztán kegyelt,
Boszúra fortyan, 's száll... Utána én.

Forrott az ostrom. Vérpatak mosá
Szidóna' kertjét. Engem két görög,
Kiket leginkább ért a' kard' dühe,
Szidóna vonta Fádael' vasát.
Vész volt körüle... A' gonosz Joárd
Mármár suhintá gyilkos fegyverét,
A' mint megette toppan Fádael,
S' a' vérszopótól megmenté Tirust. —

H Á Z A E L.

Áldott igazság.

N Á R B Á L.

Ámde ott lépé

A' győzedelmest egy csalárd gyilok.

L E O N.

O istenem!

N Á R B Á L.

Leölve a' csata.

Szidóna, 's minden mentve volt. Csak ő fogyott,
Gyilkos sebétől ő, csak ő fogyott.
Hiába minden szorgalom —

Az ég kívánta tiszta szellemét
Engesztelő szűz áldozat gyanánt.
— Nagyúlt az életoltó bágyadás
Lélekzetében... „Menj, így szólt nekem,
Menj, mond atyámnak, hogy Joárd adá
A' gyilkoló tört, — már egyszer tevé.
Mond: végfohászom a' hon' üdve volt.”
Ezt súgta, — 's elhunyt... Fádael' teteme felhozatik.
O bús pillanat!

L E O N.

Fádael felett tördelt kezekkel.

O ritka testvér, o nagy áldozat!
O nem reménylett sors! O Fádael!
Igy kell-e látnom nyájas arczodat?
Hol vannak a' vigasztaló szavak?
Hol a' könyörre mindig kész fohász?
O vad halál! O átkozott gyilok!
Fényt vesztve hunytak a' kegyes szemek,
Testvéri kar nem terjedez felém,
A' tiszta szív szánásra nem fakad.
Nem fogsz epedni többé sorsomért,
A' durva sorsért... O gyászos csapás!
O! o! —

K I R Á L Y.

Keservnek éje! — mély titok!
Súlyos, de méltó szent ítéleted.
Poklot csináltam ott, hol üdv vala.

Méltó lakolnom vad dagályomért

De esküszöm — Fádael mellett letérdel,

Feletted szent tetem,

Itt esküszöm, hogy a' rút kárhozat

Kiirtva lesz Tirusból —

'S a' mit fohászod esdegélt, az üdv,

Miként egedben, úgy fog díszleni.

'S ha már dicsően elhaló tetem,

Példád nem önthet szent érzést belénk,

Lengjen körülünk tiszta szellemed

A' mélyen sujtott bűnösök körül —

Fádaelre borúl

H Á Z A E L.

O ég! be súlyos szent ítéleted.

a' kárpít lassan lebocsátkozik.

TUDNIVALÓK.

1. A' m. t. társaság ezen munkának csak kiadója lévén, nem kezeskedik a' benne követett nyelvszabályokról, sem írásmódról, sem végre akárminemű nyelvet 's írást illető elvekről; egyedül arra kívánt a' kéziratok' bírálatában ügyelni, hogy az elfogadott és sajtó alá bocsátandó munka, mint egész egy vagy más tekintetből ajánlható legyen, 's a' literatura' jelen állapotjában kiadásra méltónak tartathassék.

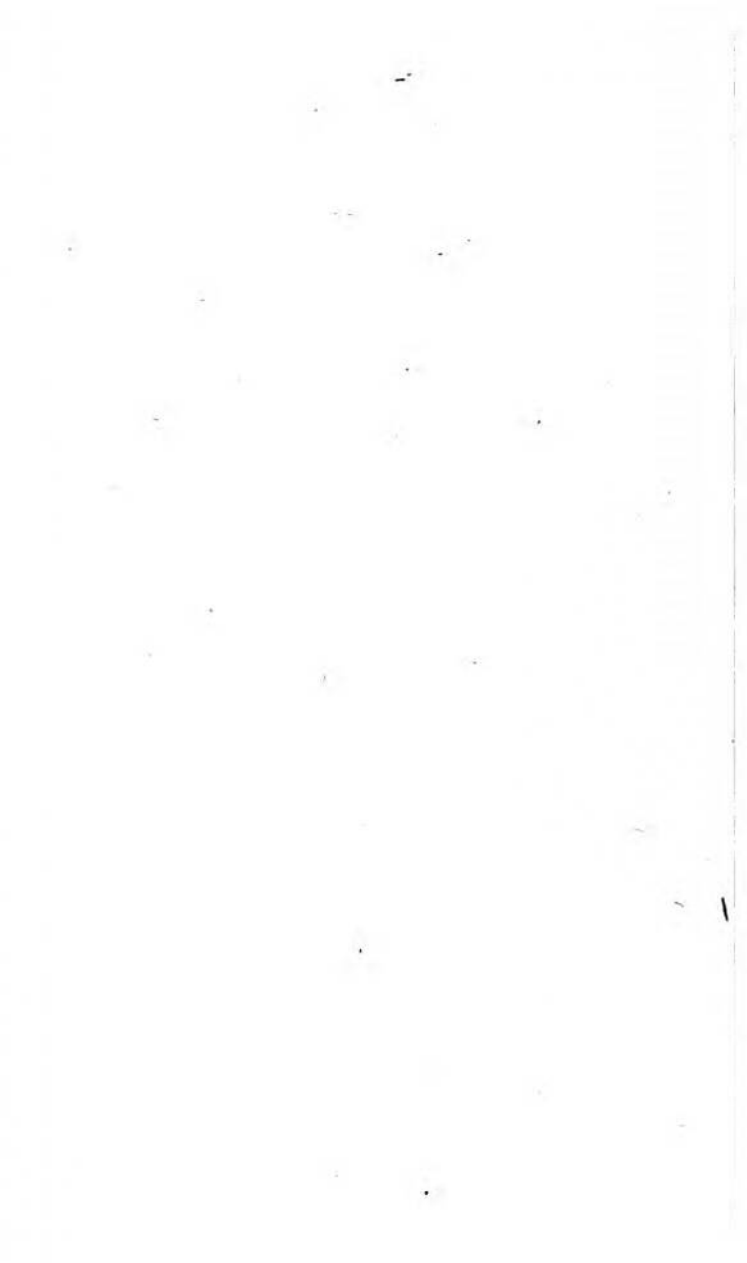
2. Nem vizsgálhatván meg a' benyújtott kéziratokat a' társaság fejenként és egészben, ezt: u. m. Tirus-t, melly az 183²beli drámai jutalomhirdetésre érkezett 10 kézirat közül való, a' 4d. nagygyűlés, az, ezen versenymunkák' megbirálására külön kinevezett küldöttség' írásbeli ajánlása szerint méltatta második jutalomra, és sajtó alá.

3. A' társaság által kiadott kéziratok közül ez, IX-d. számu.

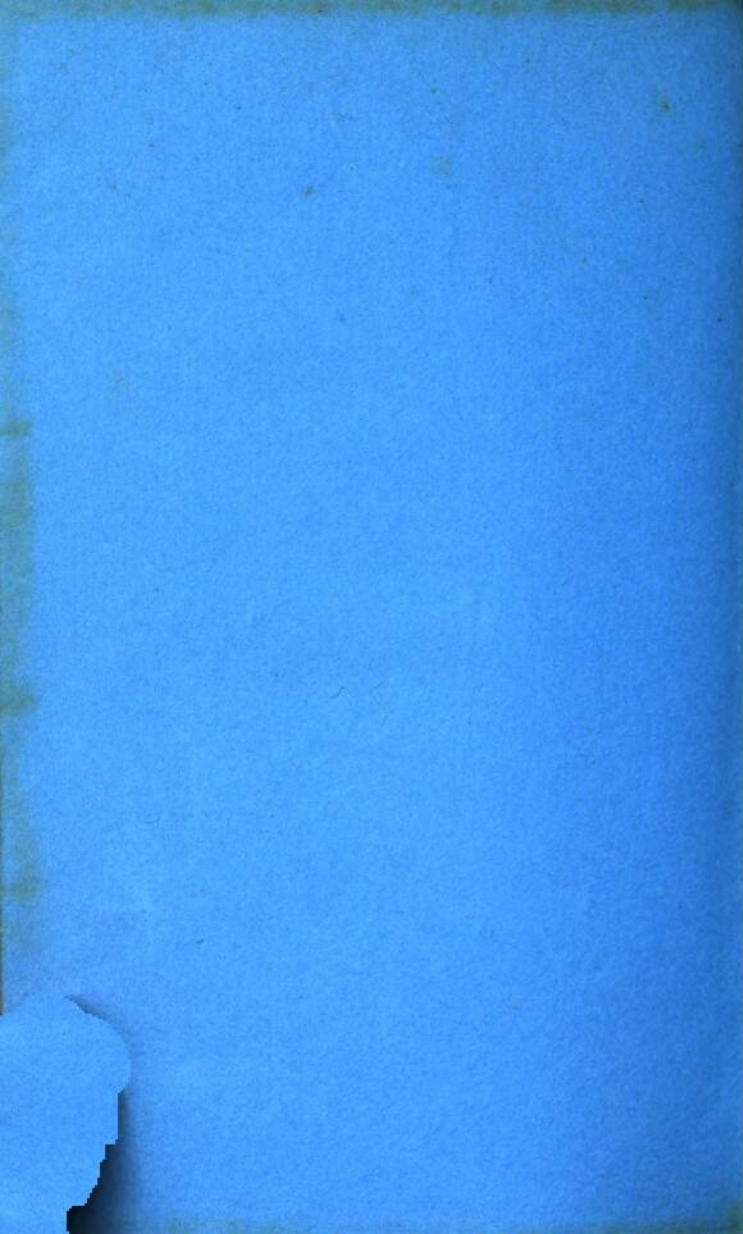
A' m. t. társaság' határozata szerint

Döbrentei Gábor m. k.
Titoknok.

Österreichische Nationalbibliothek

